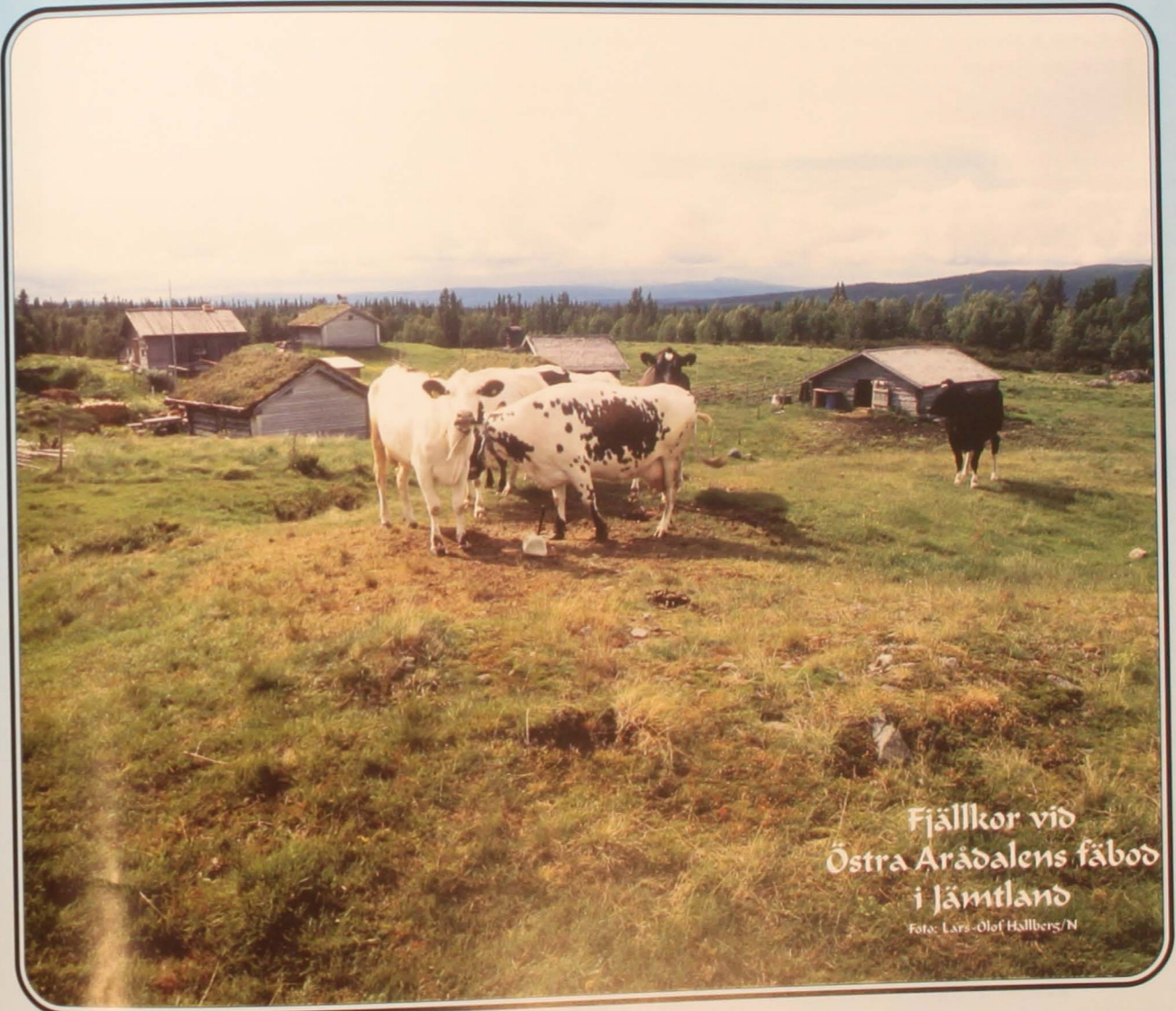

FJÄLLKON

Svensk Fjällrasavels Tidskrift

Nummer 4
Oktober 1999

99
4309

Fjällkor vid
Östra Arädalens fåbod
i Jämtland
Foto: Lars-Olof Hållberg/N

FRAMTIDENS
FJÄLLKO.....sid 3

GÅRDSBESÖK PÅ
ALSENVIKEN.....sid 6

HÖSTEN- &
VINTERNS
FJÄLLTJURAR.....sid 10

VAD HÄNDE PÅ
STÄMMAN?.....sid 4

GÅRDSBESÖK PÅ
MÄLLBYN.....sid 20

Svensk Fjällrasavel

Ordförande:

Patrik Gyllenhammar, Ekeshogs Hejde,
620 20 Klintehamn. Tel 0498-243035.
Fax 0498-243003.

Vice ordförande:

Robert Nilsson, Övre Svartlä 515, 961 98
Boden. Tel 0928-401 06. Fax 0928-402 10.
OBS! Tel-tid vard 10-12!

Redaktion, expedition, kassa:

Lennart Rosén, Larstorp, 590 33 Borens-
berg. Tel 0141-700 85, fax 0141-700 82.
e-post: svensk.fjallrasavel@telia.com

Redaktör & Ansvarig Utgivare för
tidningen *Fjällkon*: Lennart Rosén.

Ledamöter:

Sven Blomberg, Sunnanhed 44, 790 70
Furudal. Tel 0258-202 07, fax 203 00.

Joachim Gustavsson, Görshorva, V.Harg,
595 91 Mjölby. Tel/Fax 0142-250 42.

Lena Lindberg, Norra Heden 2,
780 64 Lima. Tel/Fax 0280-322 18.

Anders Jonört, Flarkbäcken 150,
915 96 Flarken. Tel 0934-270 30.

Suppleanter:

Göran Lundström, Fjälbyn 252, 930 10 Löv-
ånger. Tel 0913-300 40, fax 0913-301 01.

Berit Runsten, Alsenviken 1234,
830 44 Nälden. Tel 0640-240 28.

Tove Undin, Tosseberg 473,
686 93 Sunne. Tel 0565-921 86, 92.

Revisorer:

Bo Karlsson, Väiltran, 696 93 Aspabruk.
Tel 0583-503 31.

Martina Bremer, Mossgården 4181,
386 94 Färjestaden. Tel 0485-56 22 52.

Revisorssuppleanter:

Ann-Sofie Sångberg, Lökom 7578,
881 93 Sollefteå. Tel 0620-321 43.

Leif Finnström, Ö:a Radiogatan 2 E, 854 61
Sundsvall. Tel 060-61 64 31.

*

Avelsansvarig:

Robert Nilsson, Övre Svartlä 515, 961 98
Boden. Tel 0928-401 06, Fax 0928-402 10.
OBS! Tel-tid vard 10-12!

Förmedling av livdjur:

Joachim Gustavsson, Görshorva, Västra
Harg, 595 91 Mjölby. Tel/Fax 0142-250 42.

Stambokföringsansvarig:

Göran Lundström, Fjälbyn 252, 930 10 Löv-
ånger. Tel 0913-300 40, fax 0913-301 01.

Nästa *FJÄLLKON* kommer i December 1999.
Det numret blir ett gemensamt nummer med
STN-Bladet, *Fjällkons* norska motsvarighet.
Manus & Annonser till den tidningen ska vara
redaktionen tillhanda snarast (senast 25/10)!

Tidningen *FJÄLLKON* nr 4 1999

* Tidningen utkommer med 5 nummer/år. Däremellan skickas aktuell information ut.

* Medlemskap tecknas genom att sätta in 200,- på postgiro 833 53 62-3.

* Annonsering med radannonser i tidning och info-blad med t.ex. "Köpes / Säljes"
är gratis för medlemmar i Svensk Fjällrasavel.

* För övrig annonsering hänvisas till vår expedition, se adress och telefon i rutan t.v.

* Samtliga artiklar i tidningen *FJÄLLKON* är författade av redaktionskommittén
om ej annat anges.

* Åsikter framförda i signerade artiklar delas inte automatiskt av Svensk Fjällrasavel
utan är författarnas egna.

* Tidningen får i korta drag citeras om källan anges.
Eftertryck är dock förbjudet utan skriftligt tillstånd från Svensk Fjällrasavel.

ISSN 1401-7806
Utgivningsbevis PRV nr 21560
© Svensk Fjällrasavel
Tryckeriet Erik Larsson 1999

Adressen till Svensk Fjällrasavels hemsida på internet:

<http://w1.141.telia.com/~u14102529/fjallkor/index.html>

Fullmatad Fjällkon - till nytta, glädje och stimulans!

Ja, här kommer äntligen ett nytt nummer av tidningen *Fjällkon*, och den är fullmatad med ett varierat innehåll som berör våra fjällkor. Huruvida fjällkorna hemma hos Dig är fullmatade eller inte vet ju inte jag, men vad jag hört så har betestillgången den gångna sommaren varit god på de flesta håll i landet vilket gynnat både mjölkproduktion hos korna samt tillväxt hos ungdjuren.

Många fjällkor är redan installerade för vintern och även där ska det väl inte vara några problem med att få djuren fullmatade eftersom de allra flesta har fått in en hyfsat god skörd med en bra kvalitet. Vi som skriver *Fjällkon* hoppas att den ska informera och stimulera Dig som läser den så att Du får en energikick när Du sedan går ut i ladugården och jobbar med Dina djur!.....hälsar redaktör'n

Framtidens fjällko

- en reflektion från stämman -99

WÄNGEN I JÄMTLAND

De sista dagarna i juli genomförde föreningen sitt årsmöte i det vackra Jämtland under, som vanligt, mycket gemytliga former. Stämmoförhandlingarna, förläggningen och måltiderna var förlagda till Wängen och studiebesöken till de närmaste omgivningarna i Alsen.

Allt avslutades med ett besök hos Kurt Abrahamsson och Margit Thorsson i Torvalla strax sydost om Östersund. (Mer om alla gårdsbesöken längre fram i denna tidning samt i vinterns kommande tidningar!).

FAMILJEN RUNSTEN
FIXADE PROGRAMMET

Hela programmet på Wängen var föredömligt ordnat av Berit och Jan Runsten vilkas vackra och intressanta gård ligger alldeles intill Wängen.

Man kan återigen konstatera att vårt koncept med dagar för studiebesök, avelsinformation och festmiddag först, och med årsstämman som avslutning fungerar mycket bra. Konstigt att inte andra föreningar har prövat detta, det kan varmt rekommenderas.

Än så länge tycks medlemmarna vara nöjda med hur föreningen skötes, ty det blev omval för samtliga som stod i tur att avgå. Det var väl endast med revisorerna som det blev lite förändringar på så sätt att de som valdes bor lite närmare kassören och fackrevisorn vilket underlättar den nödvändiga nära kontakten dem emellan.

Det är mitt intryck att Jämtland i och med denna stämma har intagit sin rättmätiga plats i kretsen av län som samarbetar inom Svensk Fjällrasavel. Det känns bra. Tack Jämtland och tack Berit och Jan för att vi fick komma och njuta av Er gästfrihet och Er vackra natur.

NÄSTA INTRESSANTA MÖTE
PÅ RIKSNIVÅ

Vad vi nu har att se fram emot i gemenskap med alla medlemmar är nästa vintermöte - det som också kallas halvårsmöte. Som det ser ut nu så blir det Bäcka Herrgård i Orsa som får ta emot oss. Planera redan nu för ett par dagar i februari eller mars (annons kommer i december-tidningen!).

På tal om avelsinformation. Det är egentligen konstigt att den knappast någonsin leder fram till en debatt om hur vi vill ha vår fjällko i framtiden. Allt aktivt avelsarbete leder nämligen ofrånkomligen till förändringar av arvsmassan.

Siktat man mot en högre avkastning av mjölk kommer man inte att kunna undgå att kon på sikt blir större, att kanske juvret får svårare att hänga fast och, i värsta fall, att mastiterna ökar och att det blir svårare att få kon dräktig.

Å andra sidan är det föreningens uppgift att bevara fjällkon för framtiden. Och då kan man alltid diskutera vad som menas med därmed. Ska vi bevara kon med den avkastning hon har idag anpassad till fäboddrift?

Eller menas med bevarande att vi ska bevara fjällkon i våra ladugårdar i ett rimligt antal och därför låta henne anpassas till dagens ekonomiska krav? Se där ett spörsmål som bör ventileras!

Jag är inte säker på att vi alla har gemensam syn på det här. Och vår ras är så liten till antalet att vi inte kan dela upp den i fraktioner.

EGEN ÅSIKT

Jag kan väl ta tillfället i akt och sticka ut hakan genom att säga vad jag själv har

för uppfattning om fjällkon i framtiden; Skälet för att bevara fjällkon och andra hotade husdjurraser är att man vill ha kvar alternativ för en eventuell annorlunda livsmedelsproduktion i framtiden.

Man kan alltså idag inte veta om kon som kan ge 10-15000 liter mjölk/år, producerad med i huvudsak importerat kraftfoder, är den man kommer att behöva i framtiden. Kanske blir de praktiska och ekonomiska förhållandena som då råder att vara helt annorlunda än idag. Och då kan en helt annan ko vara den som är bäst anpassad och ekonomisk.

SATSA PÅ EN 5000 LITERS-KO?

Därför tycker jag att vi ska satsa på en fjällko som producerar runt 5000 liter mjölk på en betes- och grovfoderbaserad foderstat med ett minimum av kraftfoder därtill. Hon ska inte vara alltför stor.

En levande vikt runt 430 kg och med en kropp av den gracila typ man kunnat se hittills. Jag vill bestämt varna för den grova och tunga typ av djur man ibland får se som en följd av den korsningsavel man bedrivit inom SKB.

Den typen av kor kan man se även hos kor idag som har en godkänd fjällras-härstamning. Spåren efter korsningsaveln förskräcker och kan tydligen sitta i länge. Djur av den typen ska det inte avlas på oavsett övriga egenskaper.

Därtill ska fjällkon även i framtiden ha egenskapen att kunna hitta hem igen om hon släpps ut på skogsbete. Även om det här är min egna uppfattning om hur morgondagens fjällko ska vara, och det är ju henne vi skapar idag, så kan det naturligtvis finnas medlemmar med andra åsikter. Och då är jag beredd att lyssna. Tidningen är öppen för alla.

Svensk Fjällrasavels stäm- förhandlingar i sammandrag

LUGN STÄMMA

Ordförande Patrik Gyllenhammar inledde med en sammanfattning av årets väder och grovfoderskörd och dess förutsättningar för djuren den kommande vintern. Sedan informerade och sammafattade han om de ekonomiska EU-stöd som finns idag och vad som kan komma i framtiden.

Vi måste säkra framtiden för föreningen, fjällkorna och deras ägare. Bl.a. har vi tillsammans med Svensk Avel och Jordbruksverket diskuterat olika lösningar på framtida tjurhållning.

Halvårsträffen i Dalarna i mars i år var lyckad och sådana sammankomster ska vi fortsätta med för att alla medlemmar ska få fler möjligheter att åka på de träffar som arrangeras.

Ekonomi idag är bra och i balans men det blir inga pengar över att sätta undan för kommande behov. Ca 73% av föreningens intäkter är idag EU-stöd. Om stödet minskar framöver måste vi komma med förslag på hur ekonomin ska läggas upp i framtiden. Därefter förklarade Patrik årets stämma för öppnad.

Stämman befanns vara utlyst i behörig ordning och verksamhetsberättelsen för 1998 godkändes. Likaså gjorde räkenskapsberättelsen. Revisorernas uttalande om räkenskaperna för 1998 förmedlades till stämmodeltagarna. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för 1998 av stämmodeltagarna.

MEDLEMSAVGIFT FÖR ÅR 2000

Patrik Gyllenhammar föreslog en liten medlemsavgift på 100:- + 200:- i avdragsgill serviceavgift. Tove Undin höll med om att vi ska höja och vi ska bygga ekonomin på att "stå på egna ben". Berit Runsten tyckte att 50:- total höjning är OK.

Beslutet blev att avgiften till föreningen för år 2000 höjs till 250:- fördelat på 50:- i medlemsavgift och 200:- i serviceavgift.

VAL AV LEDAMÖTER

Val av 3 ordinarie styrelseledamöter på 3 år: Omval av Lena Lindberg, Lima, Robert Nilsson, Boden och Lennart Rosén, Borensberg. Val av 1 styrelsesuppleant på 3 år: Omval av Berit Runsten, Nälden. Till revisorer valdes Martina Bremer, Färjestaden och Bo Karlsson, Aspa Bruk. Revisorssuppleanter blev omval på Ann-Sofie Sångberg, Sollefteå och nyval på Leif Finnström, Sundsvall.

Till valberedning inför nästa års stämma nyvaldes Tommy Öhgren, Löfvånger som suppleant. Göran Ceder, Löfvånger som hittills varit suppleant blir ordinarie tillsammans med Birgitta Karlsson, Tidaholm (sammankallande) och Siv Andersson, Skellefteå.

STAMBOKFÖRINGEN

Göran Lundström informerade om att han bl.a. stambokfört 12 tjurar och 20 kor det senaste året. Fakturering av detta sker via föreningens expedition. Totalt är 50 kor av fjällras stambokförda i dagsläget.

Problemet vid stambokföringen är att det ibland blir långa resor runt om i landet eftersom Göran är ensam om att stambokföra. Krav på korna för att stambokföras är endast att de håller minst 87,5% fjällras.

Efter diverse diskussioner beslutades att p.g.a. problemet med att få djuren stambokförda i tid så ska vi försöka få tag på någon/några som kan stambokföra i andra delar av landet för att underlätta för Göran och för att djurägarna ska bli nöjda. Styrelsen ska undersöka saken.

FJÄLLRSATJURARNA

Rapportering om dessa gavs på ett möte dagen innan. Robert Nilsson berättade dock att det finns 5-6 tjurar av fjällras tillgängliga för 1999 års samling. Till nästa år, 2000, finns många mycket bra tjurkalvar som blir klara för samling.

Tjurfrågor skapar alltid givande diskussioner och så småningom beslutades av medlemmarna ska uppmantras att använda "våra" tjurar i större utsträckning än de gör idag.

KÖTTMOTION

Berny Holm, Klintehamn, utvecklade sina tankar kring den motion han skrivit till stämman om att föreningen bör arbeta för att få till ett högre pris för kött av fjällrasdjur. Han jämförde slaktklassningen med t.ex. Highland Cattle och de har inte bättre klassificering är fjälldjur.

Vi bör bilda en förening/grupp som jobbar aktivt med kött-avsettningsfrågorna. Bernys egna tjurar har erfarenhetsmässigt behövt komma upp i en ålder av minst 25-30 månader för att klassas sig bra och få ett hyfsat avräkningspris. Han nämnde också att Sunda-

ICA slaktar och transporterar djur runt hela landet för att tillhandahålla s.k. "Sunda-ICA-kött" till alla butiker de har i landet. Tove Undin påtalade svårigheten att alltid ha en buffert för att kunna leverera då beställning kommer.

Berit Runsten sade att det är viktigt att djurmiljön på varje enskild gård som levererar kött är goda. Lena Lindberg presenterade styrelsens förslag på motionen vilken i stora drag lyder som så att styrelsen ej själv kan jobba med dessa frågor p.g.a. tidsbrist, men övriga intresserade medlemmar som vill jobba med köttfrågorna är önskvärt att få tag på. Lena kan dock vara kontaktperson för styrelsen i dessa frågor.

Beslutet i köttmotionens anda blev att Berny Holm tillsammans med Jan Runsten, Nälden och Helen Öhgren, Löfvånger samt Lena Lindberg, Lima från styrelsen ska fortsätta utveckla "tankar och idéer". Berny ska vara sammankallande i denna grupp.

Tidningen *Fjällkon* diskuterades, men ingen hade något att invända mot dagens utformning av tidningen utan stämmodeltagarna sade sig vara nöjda så som den är.

Elmia-utställningen 1999 informerade Lennart Rosén om, och han påtalade att styrelsen behöver hjälp i montrar m.m. Intresserade som kan hjälpa till ska höra av sig till föreningens expedition snarast.

FJÄLLNÄRA DJUR

Birgitta Karlsson meddelade att det finns 60-70 stycken fjällnära djur idag. Det är osäkert om det finns någon tjur tillgänglig för samling hösten 1999. Dock finns det definitivt minst 1 tjur till hösten 2000. För att samla en fjällnära tjur krävs att de på mödernet härstammar från en av de ursprungliga fjällnära besättningarna samt att de i övrigt vara "rena" fjällnära.

På punkten "övriga frågor" uppmanade Ove Falkensjö medlemmarna att hjälpa tidningsredaktionen med att skriva artiklar till tidningen *Fjällkon*.

Utdelning av fototavlor med bild på spermasamlade tjurar från hösten 1998 genomfördes. Likaså delades diplom ut till djurägare med kor som nått en hög livstidsavkastning.

Utdelning av förtjänsttavla för "värdefulla insatser för fjällkons bevarande" tilldelades Kurt Abrahamsson och Margit Thorsson, Torvalla By, Östersund. Utdelningen skedde dock på stämmomiddagen kvällen före stämmoförhandlingarna.

NÄSTA ÅRS STÄMMA

Nästa års stämma ska hållas i Värmland i slutet av juli 2000, närmare bestämt på Södra Vikens skogsbruksskola utanför Sunne. Ansvarig för stämmoprogrammets utformning är Tove Undin, Sunne i samråd med föreningens expedition.

Text: Lennart Rosén, sekreterare

Kom till
Elmia
i Jönköping
den 20-23
oktober!

Svensk Fjällrasavel kommer att
deltaga på årets Elmia-Djur-
utställning.

Vår monter ligger i Svensk Mjolk/SHS:s
stora monter vilken ligger i hall 3
precis bredvid mjölkornas visningsring.
Passa på och kom dit och träffa
några av oss i styrelsen samt
övriga medlemmar som är
med där och hjälper till!

Vi har även med ett
par fjällkor för att
visa besökarna.

Ur Jordbruksverkets JBV-Info 3/99 kan vi inte låta bli att
saxa följande trevliga omdöme om vår förening:

"Snabbt marscherat Svensk Fjällrasavel!"

Snabbt marscherat måste man väl säga om föreningen
Svensk Fjällrasavels medlemsutveckling. Från 0-100 på ett
visst antal sekunder hör man talas om ibland. Här handlar
det visserligen bara om från 0-760 medlemmar på 4 år,
men resultatet är verkligen enastående i sitt sammanhang.
Utvecklingen ger också en vink om att det finns ett stort
intresse av att bevara fjällrasdjuren".

Gårdsbesök på ALSENVIKEN

Jan och Berit Runsten äger gården Alsenviken vid Alsensjön i Jämtland, några mil väster om Östersund och ett stenkast från Wängen. I snart 20 år har de odlat grödorna helt utan konstgödsel och sedan 1995 är deras 18 fjällkor stora besättning Krav-godkänd och producent av Eko-mjolk.

GÅRDEN

Jan och Berit Runsten äger och brukar gården Alsenviken. Här finns givetvis fjällkor, men också några SKB-djur som är på väg att korsas tillbaka till renasig fjällras.

Alsenviken är en gammal släktgård på Jans sida. Markerna här vid Alsensjön är en gammal kulturbygd, och strax ovanför gården på sluttningarna hittar vi Glösa-bäcken där man kan beskåda 6000 år gamla hållristningar som visar älgar, ormar, klövar, fångstnät och skidor.

Här uppe, vid området som kallas Glösa, finns det lämningar av stenålderfolk och man har upprättat ett levande museum. Älgar har i alla tider haft en central roll, speciellt som bytesdjur vid jakt, och sinnrika fångstgropar finns kvar i vilka man fångade älgarna för att sedan göra slut på dem med den tidens enkla vapen.

EKOLOGISKT SEDAN LÅNGE

Men åter till gården; här finns 35 ha åker att bruka varav 18 ha är egen mark och 10 ha är naturbeten. 1976 började man lägga om växtodlingen genom att delvis slopa konstgödslingen och 1991 slutade man helt med konstgödsel. Detta gjorde man av eget intresse och för att uppfylla sin målsättning att klara sig på det som gården själv kunde producera.

I början hade man inget stöd utifrån kring tankarna att odla utan konstgödsel, men med facit i hand med en alltmer ökande Krav-produktion runt om i landet, så kan man konstatera att familjen Runstens mer än 20 år gamla tankar om ekologisk odling har visat vägen för många andra in i

Berit & Jan Runsten, driftiga och förnuftiga ekomjölksproducenter i Jämtland.

ett framtida ekologiskt hållbart lantbruk. Alsenviken är även en demonstrationsgård för ekologisk odling dit intresserade kan komma och titta.

Växtföljden ställer vissa krav vid ekologisk odling. Det gäller att så rätt grödor i rätt följd för att utnyttja det som varje enskild växtsort kan tillföra jorden.

Här i Jämtland så är det korn och vall som är lämpligast att odla, och således har man då korn med insädd första året och därefter tre år vall. Sedan plöjs vallen upp och korn plus insädd sås återigen. Det blir alltså en fyraårig växtföljd att jämföra med sexåriga som ofta är fallet i södra Sverige.

UTFODRING

Vid vårt besök i samband med stämman den 30 juli, så höll man på att plasta in rundbalsensilage. Höet var inkört precis innan. Det brukar bli ungefär hö av halva vallarealen och rundbalar av den andra.

Korna får ungefär 7 kg ts ensilage, 3 kg

hö, max 7 kg korn och max 3 kg inköpt koncentrat. Koncentratet är det enda som köps in och på en ekologisk gård så får man använda sig av 10% inköpt foder.

MASKINRING

För att skörda vallen så utnyttjar man en sammanslutning av flera lantbrukare, en maskinring, för att på så sätt kunna skörda snabbt och effektivt med relativt stora och rejäla maskiner.

Vid vårt besök så höll en kille ensam på med att köra hem pressade rundbalar på en stor vagn och plasta dem hemma på gårdsplanen (man kan se lastmaskinen och de nyplastade balarna i bakgrunden på översta bilden t.h.). Inplastaren stod stationerad på en specialjord vagn till vilken han lyfte de pressade balarna för plastning. Inplastaren skötte han med hjälp av en radiostyrd dosa inifrån lastmaskinen. Det hela gick väldigt snabbt och smidigt. Dessutom får man alltid bäst resultat (kvalitet) om man plasar balarna på samma plats de ska lagras.

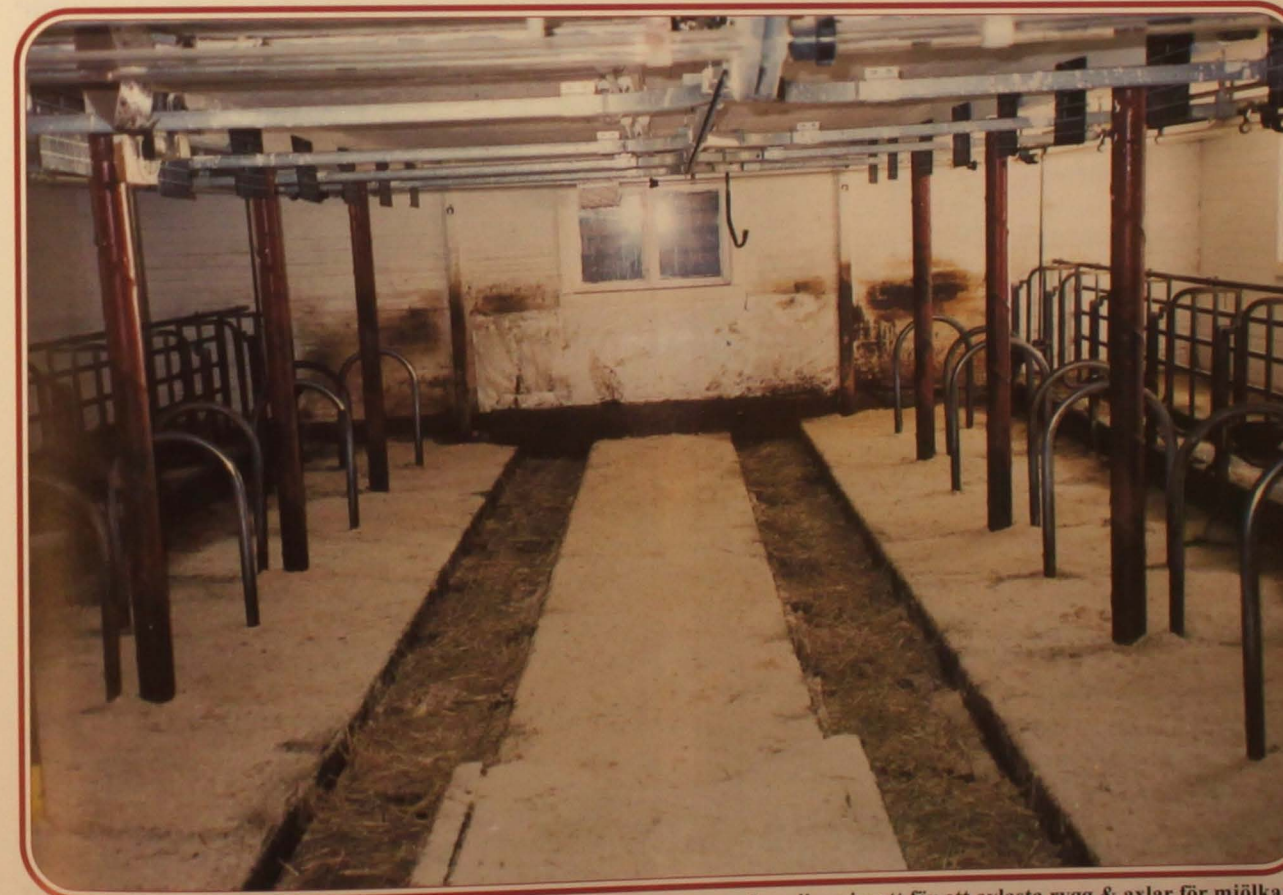
Ladugården är av traditionell typ med uppboundna kor som står i s.k. mellanbås (se bild på sidan 7). När korna har kalvat så får kalven gå fritt i ladugården de första veckorna och kan därigenom dia sin mamma. Efter några veckor går man över till att ge kalven sötmjolk i hink.

Detta system fungerar bra och på framförallt förstakalvarna har man sett att det går mycket lättare att mjölka in dem om kalven är med. Kanske något att tänka på för Er som tycker att det ibland är problem att mjölka in kvigorna!

Kornet läggs på en kalluftstork, men en

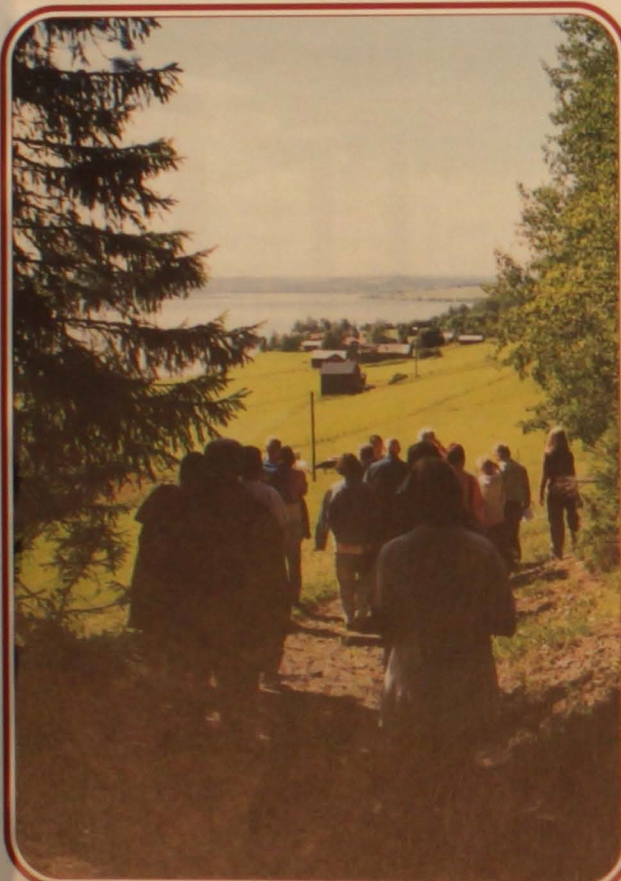
Alsenviken ligger på en södersluttning ner mot Alsensjön. Årets ensilageskörd (rundbalar) håller just på att avslutas nere på ladugårdplanen. Ladugården ligger t.v. om rundbalarna bakom träden.

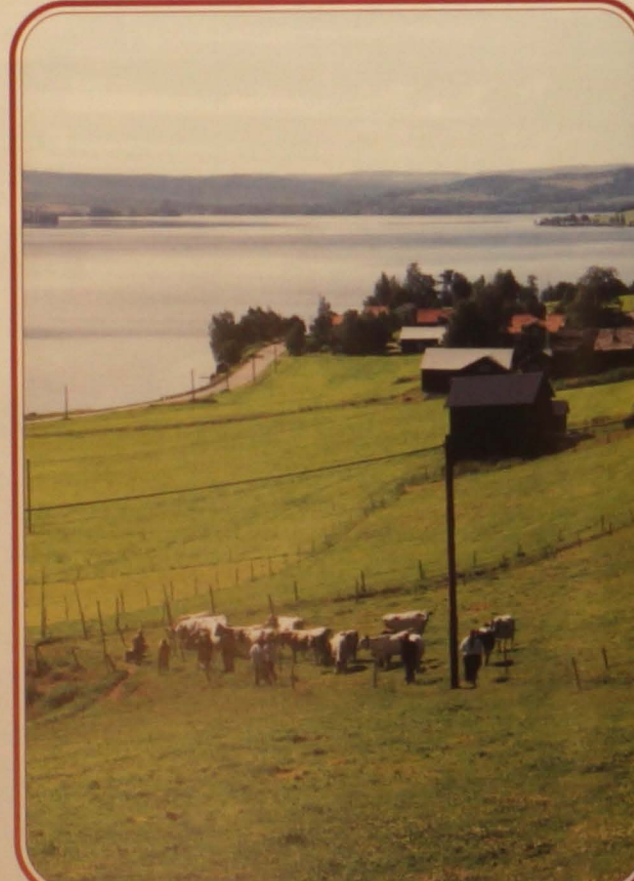
Ladugården är av modell mellanbås. Alfa-Line-räls för mjölkmaskinerna är nyligen insatt för att avlasta rygg & axlar för mjölkaren

En flock fjällkvigor på Alsenviken tittar nyfiket på oss besökare. Kvigan som står 2:a fr.v. heter 290 Ilon och är efter tjuren 710 Agaton. 4:e kvigan fr.v. heter 294 Måna efter 6776 Lippo. (De övriga syns ej öronnumren på så fotografen kan ej ange vilka de är)

Vi besökare är på väg ner från Glösabäcken uppe i skogen till kohagen lite längre ner.

Vacker vy över Alsenviken.

hel del ensileras i storsäck. Gödseln komposteras och det mesta sprids på hösten på första- och andraårs vallarna. På våren harvas den sedan ut med en lätt fjäderharv.

AVELN & KOSLÄKTEN

Berit och Jan avlar med stor medvetenhet mot en renrasig fjällbesättning. Ända fram till dess att vi bildade Svensk Fjällrasavel och i samband med detta nystade upp hur många s.k. fjällrastjurar genom åren som varit mer eller mindre grava korsningar, så trodde de att de hade en renrasig fjällkobesättning.

Det var inte speciellt kul att "få pappren på bordet" och se att en stor del av korna var riktiga korsningskor (SKB) med inslag av både den ena och andra rasen. Men samtidigt fick man upp ögonen för att det inte går att lita på semininformation om tjurar till hundra procent.

Dock vill Berit och Jan framhålla att samarbetet med deras egna husdjursförening och dess personal fungerar mycket bra. Numera är man noga med att beställa hem "rätt" tjurar av riktigt hederlig fjällras, och principen vid beställning av tjurar är att ta hem 5 doser av varje tjur och 2 ur varje grupp (=30 st vid varje beställning). Detta för att alltid ha en lämplig tjur att seminera med då det blir dags.

Fribetäckning med egen tjur tillämpas inte på Alsenviken, utan det är semin till alla djur. Man håller hårt på gruppavelsystemet. (Beställ gärna brochyren *Gruppavelsystemet* från Svensk Fjällrasavels expedition om Du inte har den!)

FRISKA KOLINJER

Korna är friska. Det kan bli någom enstaka mastit (juverinflammation) eller parés (kalvningsförlamning) per år. Korna har låga celltal och blir snabbt och lätt dräktiga. Just dessa saker är viktiga anser man eftersom det påverkar det ekonomiska nettot så mycket.

Fjällkor kommer det alltid att finnas på Alsenviken om det blir som Berit och Jan vill. De är nämligen en mycket viktig del av det kulturarv de vårdar, som de själva uttrycker det. Alla kor får egna namn, men första bokstaven i namnet behålls alltid för att man lätt ska hålla ordning på vil-

ket släkte de tillhör. Kor, kvigor och kalvar med namn på bokstaven I utgår från kon 239 Ivra som är efter 6715 Lage. Tjurar bakåt är Figer, Kare, Mysing, Enslingen, Sving och Prille 1. I-linjen kom till gården 1965.

Ett "sidoskott" från Kare går via Yrsky, Hompen, Kaviar, Bör och Lim till kon 190 Kindros född 1996. I-linjen innehåller för närvarande 6 kor, 4 inkalvande kvigor plus några kalvar.

En annan linje är Vivan-linjen. Vivan, född 1959 och efter 25 Eros, inköptes 1961 från Raftsjöhöjden. Bolle, Mysing, Holar och Hoss följer framåt i tiden, sedan delas den.

Vemdals-linjen är en liten linje med kon 22 Singoalla i spetsen efter 782 Svarten. Hon köptes in från Ann Rosén i Vemdalen 1988.

Ögat-linjen är inköpt från Boel Bixo i Mattmar (grannbyn). Krusa-linjen är en kolinje som innehåller "både det ena och det andra". Den köptes in 1985 från Lillholmsjö.

SAMMANFATTNING

För att sammafatta besöket så kan man säga så här;

- * Friska djur med bra dräktighet.
- * Erfarenhet av 4 års produktion av Ekomjolk.
- * Stort avelsintresse med inriktning på enbart godkänd fjällras i framtiden.
- * Berit är suppleant i styrelsen för Svensk Fjällrasavel.

* Jan är numera, efter stämman på Wången, med i en grupp som ska utveckla tankar, idéer och möjligheter för att få till en produktion av fjällraskött som en nischprodukt med därpå följande "rätt" betalning för det fina fjällraskött vi alla producerar runt om i landet.

* Jan och Berit är goda underhållare som kan spela typiskt jämtländsk musik på sina fioler, vilket vi alla fick höra senare på kvällen.

Text & Foto: Lennart Rosén

Ekologiskt lantbruk - vad är det?

Ekologiskt lantbruk innebär odling och djurhållning där man strävar efter en hög självförsörjningsgrad. Både vad gäller växtnäring och foder utnyttjar man främst platsgivna och förnyelsebara resurser.

Lättlöslig handelsgödsel och kemiska bekämpningsmedel ersätts av andra åtgärder. Målsättningen med ekologiskt lantbruk är att;

- * Producera livsmedel av hög kvalitet.
- * Bevara jordens bördighet på lång sikt.
- * Skapa ett kulturlandskap med stor artrikedom och genetisk mångfald.
- * Minimera förbrukningen av icke förnyelsebara naturresurser.
- * Skapa ett kretslopp där förlusterna av näringsämnen minimeras.
- * Främja god hälsa hos husdjuren.
- * Ge husdjuren möjlighet till naturligt beteende.
- * Lantbrukaren ges en rimlig inkomst.

Tänkvärda ord

Misslyckanden och tillfälliga motgångar är inget att eftersträva eller förhålliga, men de är mycket mänskliga, och de är en del av de flesta människors liv vid ett eller annat tillfälle. En sund inställning är att se dem som rastplatser på din väg mot framgång, i stället för ett förnekande av dina framgångar.

Tjurval

inför höstens och vinterns semineringar

Inför den kommande seminsäsongen vill vi passa på att aktualisera det tjurmaterial som finns att tillgå (bortsett från Svensk Avels tjurmaterial). Vi har försökt att så gott det går undersöka hur de spermasamlade tjurarnas döttrar har artat sig. Vi ska dock vara klara över att de omdömen som ges grundar sig på ett litet antal djur och att även en bra tjur kan ge en mindre tilltalande avkomma. Likaväl som en minustjur kan ge en riktigt bra dotter. I en del fall så är underlaget för litet eller för mångtydigt för att kunna säga något. Naturligtvis är det av stor vikt att även sådana tjurar blir använda för att de ska få en dottergrupp som säger något om anlagen han för.

VILKA GARANTIER FINNS FÖR TJURARNA?

Den enda basgaranti som egentligen ges för tjurarna är att en intresserad lantbrukare funnit dem värda att föda upp och lära till betäckningstjur. Vi har ju valt att inte ha någon lägsta avkastning eller lägsta index, utan vi har gjort en sammantagen bedömning på mjölkkanlag, exteriör, härstamning och lynne. De tjurar som samlats har sammantaget bedömts intressanta. Vilken du väljer är upp till dig och din avelsfilosofi. Bäst hjälp att välja rätt får du om du skaffar dig *Tjurboken* som du beställer från föreningens expedition och studerar den! Där står alla data vi kunnat få fram om tjurarna (även Svensk Avels tjurar). Naturligtvis får du även vända dig till oss i avelskommittén så ska vi hjälpa dig så gott vi kan!

NYTT INFÖR ÅRETS SÄSONG!

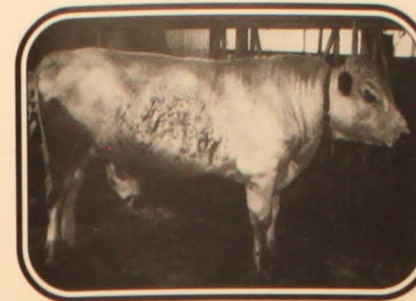
Vi har valt att rekommendera stoppad användning av följande tjurar:

- 170 Snabbe - Mycket svag avkastning på i övrigt trevliga döttrar.
177 Rusk - Svag avkastning.
192 Snögubben - Mycket svag avkastning och grova spenar.
71 Dunkel - Svag avkastning på i övrigt trevliga döttrar.

När det gäller 170 Snabbe, 192 Snögubben och 71 Dunkel får omdömena anses säkra och vi kommer att rekommendera att delkassera spermalagret och endast behålla ett genbankslager om 160 doser vardera. För Rusk är dottergruppen så liten att omdömet är osäkert och vi är mån om att få in fler uppgifter om mjölkande döttrar innan slutlig dom fattas.

Vi ber också er att hjälpa oss i avelskommittén med att tipsa oss om intressanta tjurkalvar som ni fått och om hur kvigorna efter PRF/Alebäckstjurarna går. Vi vill veta både det positiva och det negativa!

Avelskommittén

161 Smille

SKB 6673 code-nr 7-0549
Grupp 1
10 Smith - 158 Fare - 2 Viger
(= Far) - (= Morfar) - (= Mormors far)
Färg: V9 stp
Poäng: 7,5

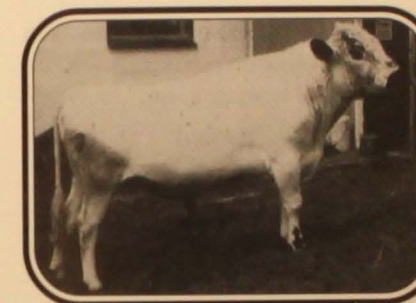
Stammar på mödernet ur L-linjen från Uttersjöbäcken. Har gett normalstor avkomma och som regel god mjölkproduktion på döttrarna och med fina juver. Ganska blek avkomma. Lättanvänd och ganska obesläktad härstamning. 240 doser.

Bild saknas

165 Leo

SKB 6677 code-nr 7-0556
Grupp 1
10 Smith - 158 Fare - 1 Pol
Färg: V9 rt.fl.
Poäng: 6,5

Stammar på mödernet ur L-linjen från Uttersjöbäcken. Har gett normalstor mot något mindre avkomma. Döttrarna har haft bra juver med normallånga spenar. Medelproduktion totalt sett, med stora variationer. Bör ej användas på små kor! Kan vara lämplig som kvigtjur. 637 doser

145 Tessar

SKB 6679 code-nr 7-0542
Grupp 3
148 Tess - 938 Ricko - 793 Figaro
Färg: V9 stp

Stammar på mödernet ur Molik/Russa stammen som Sven Blomberg, Furudal, köpte från Drevdagen. Har gett trevliga och nätta kor med ordinära juver och medelavkastning. 648 doser.

1 Hubert

SKB 6680 code-nr 7-0552
Grupp 1
6720 Jovial - 708 Bill - 6 Hoss
Färg: V5 stp S
Poäng: 7,5

Stammar på mödernet ur en Västerbottensk kostam från Elisabeth Holmgren Yttersjön. Har gett normalstora kalvar med ett gott lynne. Mjölkproduktion något under medel men med bra juver. 583 doser.

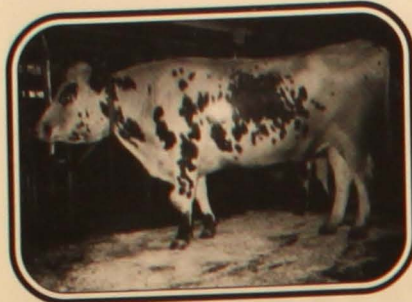

156 Zonat

SKB 6681 code-nr 7-0543
Grupp 1
9 Zober - 723 Figer - 32-80412-150
Färg: V9 stp
Poäng: 7,5

Stammar på mödernet ur Druvastammen från Enfrid Näslund, Östersel, Bjästa. Har gett exteriört tilltalande döttrar med medelavkastning. Intressant och lättanvänd härstamning. Kalvarna normala mot större i storlek. 340 doser.

FJÄLLKON

23 Svempa

SKB 6684 code-nr 7-0576

Grupp 2

67 Ringo - 940 Hompen - 726 Basker

Färg: V7 rtp

Poäng: 7,5

Stammar på mödernet ur S-linjen från Abrahamsson/Thorsson i Torvalla, Östersund. Har gett normalstora kalvar. För få döttrar för att säga något om produktion och exteriör. 563 doser.

37 Eemeli

SKB 6685 code-nr 7-0574

Grupp 2

K.Poeka - R.Oskari - 723 Figer

Färg: V9 rtp

Poäng: 7,0

Mödernet stammar från finska Lappland. Har lämnat normalstora kalvar. Ojämn avkomma som är för fåtalig för att peka åt något håll. 615 doser.

21 Svartenlind

SKB 6686 code-nr 7-0553

Grupp3

701 Svarting - 786 Maro - 6 Hoss

Färg: V4 stp S

Mödernet kommer ur F-linjen från Jakobssons i Gräsmyr. Normalstora kalvar men något småväxta som kor. Något svag produktion och nog så långa spenar. 610 doser.

44 Fagerman

SKB 6688 code-nr 7-0571

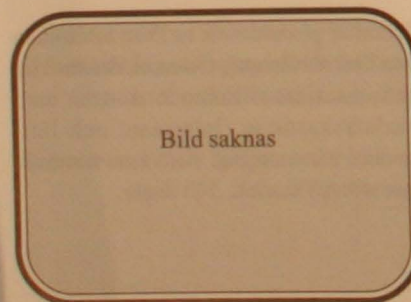
Grupp 3

1 Holar - 72 Lager - 6 Hoss

Färg: V9 st.fl.

Poäng: 8,0

Stammar på mödernet ur F-linjen från Jakobssons i Gräsmyr. Har gett normala mot stora kalvar. Högre. Lovande produktion men ganska få döttrar. Ej lämplig som kvigtjur. 346 doser.

41 Duvolen

SKB 6689 code-nr 7-0565

Grupp 3

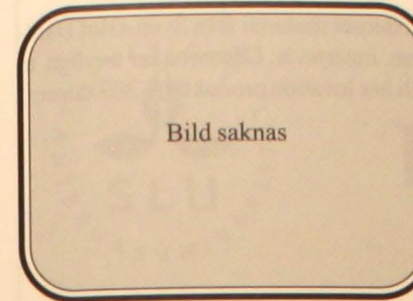
64 Griver - 41 Lyster - bytjur

Färg: V8 st.fl.

Poäng: 8,0

Stammar på mödernet från Adolfssons i Syden, Boden. Har gett normalstora kalvar som blivit högställda kor med fina juver och korta spenar. Drygt medelproduktion. 204 doser.

FJÄLLKON

181 Idear

SKB 6691 code-nr 7-0563

Grupp 1

38 Desing - 9 Zober - 64 Griver

Färg: S9 vt

Poäng: 7,5

Stammar på mödernet ursprungligen från Nils Nilsson, Bodbysund. Har gett pigga och trevliga kalvar med mycket färg. Avkastning på döttrarna över medel och en mycket intressant och lättanvänd härstamning. Överlag ordinär exteriör med en del mycket vackra djur. 647 doser.

162 Linus

SKB 6694 code-nr 7-0567

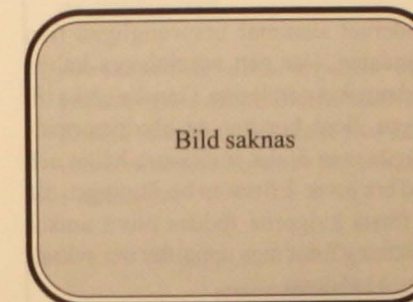
Grupp1.

10 Smith - 37-13581-133 - 158 Fare

Färg: V9 stp

Poäng: 8,0

Stammar på mödernet ur L-linjen från Uttersjöbäcken. Kraftig, välväxt tjur men med för få bedömningsbara döttrar. Dock väl värd en chans. 386 doser.

164 Lim

SKB 6695 code-nr 7-0566

Grupp2

83 Rim - 158 Fare - 2 Viger

Färg: V9 st

Poäng: 7,5

Stammar på mödernet ur L-linjen från Uttersjöbäcken. Har gett normalstora kalvar. Döttrarna något ojämna men med en tilltalande exteriör. För få mjölkande för att peka åt något särskilt håll. 557 doser.

157 Lirken

SKB 6698 code-nr 7-0554

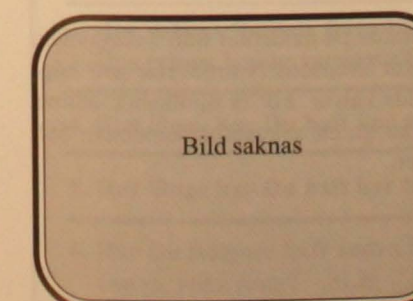
Grupp3

79 Nill - 158 Fare - 2 Viger

Färg: V9 stp

Poäng: 7,5

Stammar på mödernet ur L-linjen från Uttersjöbäcken. Har gett normalstora kalvar. Döttrarna har lovande produktion. 463 doser.

57 Hinder

SKB6699 code.nr 7-0561

Grupp3

155 Levi - 940 Hompen - egen tjur

Färg: V9 rt

Poäng: 6,5

Mödernet stammar från Hindersön, Luleå. Normalstora kalvar. För få mjölkande döttrar för att ge en klar indikation på produktionen. 416 doser.

FJÄLLKON

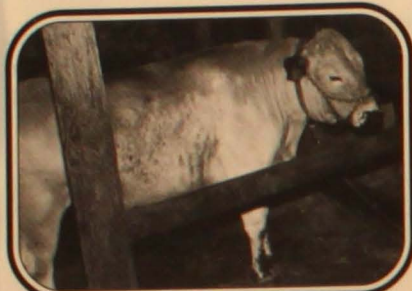
3 Dollar

Bild saknas

SKB 6707 code-nr 7-0577
Grupp 2
940 Hompen - 6 Hoss - 793 Figaro
Färg: V7 stp
Poäng: 8,0

Mödernet stammar från Sven-Olof Dahlgren, Innertavle. Döttrarna ser trevliga ut och har lovande produktion. 303 doser.

6 Snöstorm

SKB 6711 code-nr 7-0595
Grupp 3
701 Svarting - 6718 Joar - 14 Gredor
Färg: V9 stp
Poäng: 6,8

Mödernet stammar från Jämtland. Har gett normalstora, pigga kalvar. Första kvigorna kalvar in i september 1999. De har normal storlek och fortsatt trevligt sätt. 393 doser.

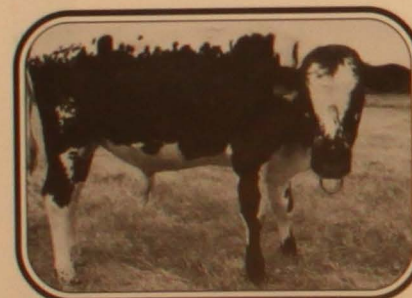
178 Terrin

SKB 6714 code-nr 7-0598
Grupp 3
145 Tessar - 743 Bisko - 717 Kare
Färg: V9 stp
Poäng: 7,0

Mödernet stammar ursprungligen från Vemdalen. Har gett normalstora kalvar med mycket gott lynne. Ganska bleka till färgen. Som kor har de blivit normalbyggda men åt det smäckrare hållet och med bra juver. Eftersom besättningen där de första kvigorna föddes blivit amko-besättning finns inga uppgifter om avkastning. 1145 doser.

3 Peter

SKB 6871 code-nr 7-0592
Grupp 1
29 Ise - 6732 Snäpp - 726 Basker
Färg: V4 stp S

Mödernet stammar ur G-linjen från Elna Aronsson, Tandsbyn. Har gett normalstora och pigga kalvar med mycket färg på. Medel mot bra juver och bra lynne på de som kalvat in. Medelavkastning. Mycket lättanvänd härstamning. 575 doser.

40 Pelle

Sv.Fj. 20001 code-nr 7-0596
Grupp 3
6748 Bör - 786 Maro - 27 Zorro
Färg: V2 rtp S
Poäng: 7,5

Stammar på mödernet från Trångsviken ur Rut Svensons N-linje. Har gett högställda kalvar. För få mjölkande döttrar för att ge ett avkastningsomdöme. 568 doser.

Enkät om fjällkor!

Hej!

Jag heter Ulrika Tjälldén och läser husdjursagronomprogrammet vid Sveriges Lantbruksuniversitet. Mitt examensarbete gör jag vid Institutionen för husdjursgenetik och det handlar om domesticeringseffekter (vad som händer när djuren blir "tama") och den anpassning hos våra husdjur som skett under lång tid. Tanken är att Svensk Fjällras skall utgöra det tillämpade studieobjektet. Liknande undersökningar har gjorts i Norge på norska lantraser. Jag hoppas få svar på frågor som: Hur upplever olika ägare/producenter sina fjällkor? Skiljer sig åsikterna mellan de som enbart har fjällras och de som har besättningar med både fjällras och andra raser? Vår för har man fjällkor?

Syftet med detta arbete är att karaktärisera och beskriva fjällkon och dess egenskaper på ett så objektivt sätt som möjligt. Sedan kan alla som önskar, även internationellt, ta del av detta. Uppgifter av det här slaget, som går utöver lättillgänglig information om bl a storlek, färgteckning och produktion, är viktiga för att stärka intresset för bevarandet av fjällkorasen.

För att få fram dessa uppgifter behöver jag Er hjälp. Vem annan än Ni kan bättre beskriva fjällrasens karaktärsdrag?! Enkäten går i samförstånd med Robert Nilsson och Lennart Rosén ut till alla medlemmar i föreningen Svensk Fjällrasavel. Snälla, skicka in enkäten snarast, så jag kan bearbeta informationen inom rimlig tid (allra senast 15 november)! Mitt examensarbete kommer att finnas tillgängligt och jag kommer självklart att publicera en sammanfattning av resultatet i tidningen.

Tusen tack för hjälpen!

Ulrika Tjälldén
Tel 08-591 298 95

Riv ur denna enkät ur tidningen!

Frågeställningar (markera och/eller skriv på raderna, eller på extra papper, för det Du har åsikter om. Förtydliga gärna):

1. Har Du fjällkor i dagsläget? ja ___ nej ___
Om nej, har Du haft? ja ___ nej ___
Om nej igen, varför är Du intresserad av fjällkor? _____
2. Vilka koraser finns på gården idag? SRB ___ SLB ___ SJB ___ SKB ___
korsningar (vilka) _____ annan: _____
3. Hur många fjällkor finns i besättningen? _____
Hur många kor av annan ras? _____
4. Hur länge har Du haft kor av fjällras? _____ år
5. Hur länge har Du haft kor av annan ras? _____ år Vilken ras? _____
6. Har Du tidigare haft andra koraser? ja ___ nej ___
Om ja, vilka raser? SLB ___ SRB ___ SJB ___ SKB ___ annan _____
Under hur många år hade Du dessa raser? _____
7. Om Du inte har fjällkor längre, hur länge hade Du fjällkor? _____ år

8. Stryk under det Du tycker stämmer med fjällkorasens egenskaper. Du som av egen erfarenhet kan jämföra med andra raser - se även fråga 9.

beteende:				
mot andra kor	lugn	normal	agressiv	vet ej
mot skötare	lugn	normal	agressiv	vet ej
hanterbarhet, allmänt	lätthanterlig	normal	stökig	vet ej
vid handmjölkning	medgörlig	motsträvig	stökig	vet ej
vid maskinmjölkning	medgörlig	motsträvig	stökig	vet ej
fäboddrift	passande	opassande		vet ej
konsumtionsförmåga				
aptit / ätbeteende	hög	normal	låg	vet ej
foderval / acceptans	glupsk	normal	äter sakta	vet ej
födosök på bete	äter allt	normal	kräsen	vet ej
modersinstinkter	aktiv	normal	passiv	vet ej
	starka	tydliga	svaga	märks ej vet ej
reproduktion				
visar brunst	tydligt	svagt	inte alls	vet ej
kalvningsintervall	kort	normalt	långt	vet ej
ålder vid första kalvning	låg	hög	vet ej	månader, ca _____
kalvningsförlopp	lätta	normala	svåra	vet ej
hälsa/sjukdom				
allmän sjukdomsresistens	hög	normal	låg	vet ej
mastitresistens	hög	normal	låg	vet ej
celltal	höga	normala	låga	vet ej
hållbarhet	bra	normal	dålig	vet ej
livslängd	lång	normal	kort	vet ej
annat, _____	bra		mindre bra	dåligt

9. Fjällkorasen har följande noterade skillnader i egenskaper jämfört med (ras): _____

beteende:				
mot andra kor	lugnare	mer aggressivt	ingen skillnad	vet ej
mot skötare	lugnare	mer aggressivt	ingen skillnad	vet ej
hanterbarhet	mer lätthanterlig		mindre lätthanterlig	vet ej
vid handmjölkning	ingen skillnad		vet ej	
	medgörligare		mindre medgörlig	vet ej
vid maskinmjölkning	ingen skillnad		vet ej	
	mer medgörlig		mindre medgörlig	vet ej
vid fäboddrift	ingen skillnad		vet ej	
	bättre passande		sämre passande	vet ej
	ingen skillnad		vet ej	
konsumtionsförmåga				
aptit / ätbeteende	mer glupsk	mindre glupsk	ingen skillnad	vet ej
konsumtionsförmåga	lägre	högre	ingen skillnad	vet ej
foderkrav ("lättföddhet")	enklare	högre/svårare	ingen skillnad	vet ej
födosök på bete				
modersinstinkter	mer aktivt	mindre aktivt	ingen skillnad	vet ej
beteendestörningar	starkare	svagare	ingen skillnad	vet ej
	mer sällan	oftare	ingen skillnad	vet ej
reproduktion				
visar brunst	tydligare	sämre	ingen skillnad	vet ej
antal semineringar för att bli dräktig	färre	fler	ingen skillnad	vet ej

kalvningsförlopp	lättare	svårare	ingen skillnad	vet ej
kalvningsintervall	kortare	längre	ingen skillnad	vet ej
sinläggning	lättare	svårare	ingen skillnad	vet ej
ålder vid första kalvning	lägre	högre	ingen skillnad	vet ej

hälsa/sjukdom				
sjukdomsresistens	högre	lägre	ingen skillnad	vet ej
parasitresistens	högre	lägre	ingen skillnad	vet ej
celltal	lägre	högre	ingen skillnad	vet ej
juverhälsa	bättre	sämre	ingen skillnad	vet ej
klövhälsa	bättre	sämre	ingen skillnad	vet ej
benhälsa	bättre	sämre	ingen skillnad	vet ej
hållbarhet	bättre	sämre	ingen skillnad	vet ej
livslängd	längre	kortare	ingen skillnad	vet ej

övrigt				
nettointäkt	högre	lägre	ingen skillnad	vet ej
annat, _____			bättre sämre	

10. Du som har markerat att fjällkor är bra resp. bättre än andra raser för några egenskaper, beskriv på vilket sätt fjällkon är/upplevs som bra/bättre. Beskriv även andra egenskaper där fjällkor skiljer sig från andra raser: _____

11. Du som har markerat att fjällkor är mindre bra resp. sämre än andra raser för några egenskaper, beskriv på vilket sätt fjällkon är/upplevs som mindre bra/sämre. Beskriv även andra egenskaper där fjällkor skiljer sig från andra raser (jfr m fråga 10): _____

12. Av vilka anledningar finns fjällkor på gården? (markera med ett eller flera x, och förtydliga gärna)

- * Mjolkproduktion
- * Produktionstekniska skäl, nämligen _____
- * Betesmarkerna på gården (skogsbete, naturbete el dyl)
- * Tradition i familjen
- * Kulturella och historiska skäl
- * Jag vill bidra till att rasen bevaras
- * Fjällrasen representerar en viktig gentisk resurs
- * Färg och utseende
- * Rasegenskaper, nämligen _____
- * En hårdig lantras för mina förhållanden (beskriv gärna dessa _____)
- * En annorlunda lite "udda" ras
- * Vill inte ha "produktionsras" såsom SRB eller SLB
- * Det är viktigt att det finns en mindre mjölkkras som kan vara ett alternativ till de "stora" mjölkkraserna SRB och SLB.
- * Annat, nämligen: _____

13. Tycker du att dagens fjällkor skiljer sig markant från de som fanns i början av seklet (före 1950)?

Ja _____ Nej _____ Vet ej _____ Om ja, ge exempel: _____

Vik längs linjen, tejpa och skicka in enkäten till angiven adress!

Frankeras ej

Mottagaren
betalar
portot

SLU/HGEN
(7023)
SVARSPOST
750506700
758 00 UPPSALA

FJÄLLKON

Bild saknas

70 Rosen av Böle

Sv.Fj. 20002 code-nr 7-0597

Grupp 1

733 Gandi - 741 Finell -

tjurföreningstjur

Färg: S9 vt

Poäng: 6,5

Stammar på mödernet från besättningen hos Blenda och Roland Johansson, Böle, Råneå. Har gett små och nätta kalvar med gott lynne. Lämplig kvigtjur. Även som vuxna är korna nätta i modellen. För få mjölkande döttrar för att säga något om avkastningen. Innehåller 6,25 % SLB via morfadern 741 Finell. Mycket lättanvänd härstamning. 448 doser.

202 Vaccin

Sv.Fj. 20003 code-nr 7-701

Grupp 2

39 Dixon - 159 Silenar - 155 Nilas

Färg: R9 vt

Poäng: 7,5

Mödernet stammar från Västerbotten. Har gett normalstora kalvar. Lättanvänd härstamning. Ännu för få mjölkande döttrar för att säga något om avkastningen. 924 doser.

30 Herman

Sv.Fj. 20005 code-nr 7-703

Grupp 2

34 Lysing - 6715 Lage - 786 Maro

Färg: V5 stp S

Poäng: 8,0

Mödernet stammar från Per Önnerstam Edsbyn. Har gett normalstora kalvar. För få mjölkande döttrar för att bedöma avkastningen. 973 doser.

2000 Maraton

Sv.Fj. 20006 code-nr 7-704

Grupp3

710 Agaton - 786 Maro - 701 Svarting

Färg: V2 stp S

Poäng: 7,0

Mödernet stammar ur T-linjen från Olle Persson, Våge, Hallen. Har gett normalstora kalvar. Bra modell på döttrarna även sedan de kalvat in. Fin spenplacering. Normala juver i övrigt. Avkastningen är svår att säga något om då de flesta döttrarna står i en amkobesättning. 789 doser.

32 Goding

Sv.Fj. 20009 code-nr 7-707

Grupp 1

733 Gandi - 6718 Joar - 933 Kam

Färg: V9 stp

Poäng: 6,5

Stammar på mödernet ur den legendariska R-linjen från Norbergs i Blåvik, Bjästa. Normalstora kalvar. Medelstorlek även som inkalvade kor. Lugna, med fina juver. Lättanvänd härtamning. 392 doser.

FJÄLLKON

2 Gusten

Sv.Fj. 20011 code-nr 7-721
Grupp 2
158 Hink - 6742 Harg - 6720 Jovial
Färg: V8 rtp.fl.
Poäng: 7,0

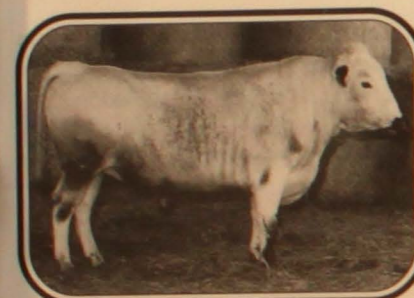
Mödernet stammar från Börje Brorsson, Asklanda. Inga rapporter om kalvningar. Om någon vet något så hör av er!!! 426 doser.

6209 Kwick

Sv.Fj. 20018 code-nr 7-710
Grupp 3
705 Sol - 137 Tell - 2 Misslyck
Färg: V9 stp
Poäng: 7,5

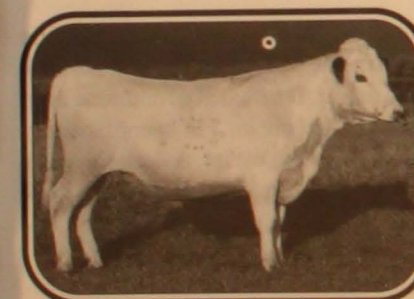
Mödernet stammar från Järpen i Jämtland. Har gett normalstora kalvar. Lättanvänd härstamning. 467 doser.

234 Sprint

Sv.Fj. 20024 code-nr 7-738
Grupp 2
302 Misse - 159 Silenar - 780 Rune
Färg: V8 stp
Poäng: 7,5

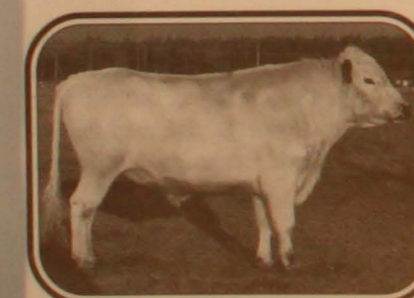
Mödernet stammar från Rune Lundkvist Bodan, Lövvånger. Har gett lätta kalvningar med normalstora kalvar. Ganska bleka och med ett mycket gott lynne. Kan vara en lämplig kvigtjur. 460 doser.

1010 Olav

Sv.Fj. 20025 code-nr 7-720
Grupp 1
9009 Sevat - 6718 Joar - 14 Gredor
Färg: V9 stp
Poäng: 8,0

Mödernet stammar ursprungligen via Värmland från Jämtland. För få födda kalvar för att ge något uttlåtande. 230 doser.

208 Monogram

Sv.Fj 20026 code-nr 7-702
Grupp 3
9005 Mono - 85 Nalle - 175 Jo-Moen
Färg: V9 stp
Poäng: 7,0

Mödernet stammar från Kråkberg i Dalarna. Har gett kalvar något under medelstorlek. Ännu inga mjölkande döttrar. 597 doser.

FJÄLLKON

1002 Manitou

Sv.Fj. 20029 code-nr 7-714
Grupp 2
6715 Lage - 940 Hompen - 943 Bass
Färg: V3 rtp S
Poäng: 7,0

Mödernet stammar från Västerbotten. Ännu inga mjölkande döttrar. 630 doser.

50 Musse

Sv.Fj. 20032 code-nr 7-722
Grupp 3
255 Magnet - 791 Karat - 721 Groll
Färg: V9 stp
Poäng: 8,0

Mödernet stammar från Västerbotten. Inga uppgifter om kalvningar. 494 doser.

1080 Major

Sv.Fj. 20033 code-nr 7-724
Grupp 2
127 Desir - 940 Hompen - 786 Maro
Färg: V8 stp
Poäng: 7,0

Mödernet stammar ursprungligen från Sigfrid Stenvall, Sikfors, Älvsbyn. Har gett normala till stora kalvar. Ännu inga mjölkande döttrar. 834 doser.

2027 Drutten

Sv.Fj. 20035 code-nr 7-725
Grupp 3
6763 Svartus - 17 Rino - 713 Smyg
Färg: V9 stp
Poäng: 6,5

Mödernet ur L-linjen från Uttersjöbäcken. Inga uppgifter om kalvningar. 282 doser.

232 Dillner

Sv.Fj. 20036 code-nr 7-726
Grupp 1
181 Idear - 14 Gredor - 158 Fare
Färg: S9 vt
Poäng: 7,5

Mödernet stammar ur D-linjen från Verner Lööv, Flarken. Har gett små kalvar och kvigorna verkar bli småväxta även uppåt i åldrarna. Används ej till små kor. 269 doser.

FJÄLLKON

7114 Gubben

Sv.Fj. 20039 code-nr 7-740
Grupp 3
27 Gunde - 791 Karat - 726 Basker
Färg: V8 stp
Poäng: 7,0

Mödrern från Ås i Jämtland. Har gett normalstora kalvar med mycket gott lynne. 656 doser.

1102 Fagott

Sv.Fj. 20044 code-nr 7-739
Grupp 3
4 Totte - 155 Levi - 38 Desing
Färg: V8 stp
Poäng: 8,0

Mödrern stammar ur F-linjen från Jakobssons i Gräsmyr. Har gett normalstora kalvar. Har 6,25% SLB i härstamningen via farmorsfar 700 Stas. 321 doser.

1095 Flise

Sv.Fj. 20045 code-nr 7-744
Grupp 2
302 Misse - 65 Lur - 786 Maro
Färg: V6 rtp S
Poäng: 7,5

Mödrern stammar från Västerbotten. Har gett normalstora kalvar med gott lynne. Lättanvänd härstamning. 560 doser.

85 Loke

Sv.Fj. 20046 code-nr 7-746
Grupp 2
75 Lör - 6715 Lage - 786 Maro
Färg: V9 stp
Poäng: 8,0

Mödrern stammar från Per Önnerstam, Edsbyn. För få kalvar för att ge något utlåtande. 515 doser.

2076 Svix

Sv.Fj. 20048 code-nr 7-745
Grupp 2
39 Dixon - 726 Basker - 729 Homeros
Färg: V3 stp S
Poäng: 7,0

Mödrern stammar från Norrbotten. Har gett lätt kalvade smäckt byggda kalvar. 383 doser.

FJÄLLKON

1006 Glunt

Sv.Fj. 20050 code-nr 7-743
Grupp 2
6758 Bula - 940 Hompen - 784 Biljett
Färg: V9 stp
Poäng: 7,5

Mödrern från Aspås Jämtland. Mycket stark mjölkhärstamning. 349 doser.

Hör av Dig!

Avelskommittén vill att Du hör av Dig med uppgifter på hur döttrar till de fjällrastjurar som presenterats på föregående sidor är. Detta är av största vikt för att vi ska få en bra bild över hur de olika tjurarna fungerar och hur dess avkomma blir. Skriv några rader och skicka in till Svensk Fjällrasavels expedition. Tack!

Några ord på vägen:

"Att fela är mänskligt, men för att riktigt trassla till det fordras en dator"

"Bäst att köpa upp pengarna innan de tar slut"

"Varför glädjas åt andras skandaler, fixa egna"

"Är det något som skiljer mänsikor från amöborna, så är det inte kärringar på moped..."

"Inled mig icke i frestelse, jag kan gå själv"

"Arkimedes andra princip: När ens kropp nedsänks i vatten, ringer telefonen..."

"Blott de tama fåglarna har en längtan. De vilda flyger"

"Man kan inte kämpa ihjäl en skugga, den dödar man med ljus"

"Det är inte de utslagna som ska in i samhället. Det är de inslagna som ska ut"

"Man skall dö ung, så sent som möjligt"

"Ta inte livet för allvarligt, du kommer i alla fall inte från det levande"

"Det är bättre att vara hatad för den man är, än älskad för den man inte är"

"En bil med kvinna bakom ratten är en herrelös bil"

"Ingenting är omöjligt för den som inte behöver göra det själv"

"Jag är intresserad av framtiden eftersom jag kommer att tillbringa resten av mitt liv där"

"Ibland tror jag att det säkraste bevis för att intelliganta varelser existerar någonstans i universum är att inga av dem försökt kontakta oss"

"Han är falskare än en 35-kronors sedel"

"Jag är villig att medge att jag inte alltid har rätt, men jag har aldrig fel"

"Jag tror på köttets lust och själens obotliga ensamhet"

"Man bör alltid vara osannolik"

"Gått aldrig in en diskett upp och ner. Informationen kan ramlas ner och förstöra diskettenheten"

"Livet är som en tärning, det bästa man kan få är 6"

"Åsikter är som spikar, lätta att slå i och svåra att dra ur"

"Dumheten överlever alltid. Den är så att säga för dum för att dö"

"Livet är som en kontorsstol - det gäller att ha rätt inställning"

Gårdsbesök på MÄLLBYN

I samband med Svensk Fjällrasavels stämma på Wången besökte vi bl.a. Boel Bixo på gården Mällbyn som ligger i Mattmar på sydsidan om Alsensjön ett par mil från Wången. I *Fjällkon* nr 1 1998 hade vi med ett reportage från gården där de olika kolinjerna presenterades, men det hindrar inte att vi ännu en gång refererar lite från gården som stämmobesökarna tittade på den 30 juli i år!

BUSSRESA MED STUDIEBESÖK

Efter en god och riklig frukost på Wången antrände stämmodeltagarna bussen för en dagslång bussresa runt i Alsenbygden där fjällkogårdar skulle beskådas. Första gården på dagsprogrammet var Mällbyn och dess ägare Boel Bixo.

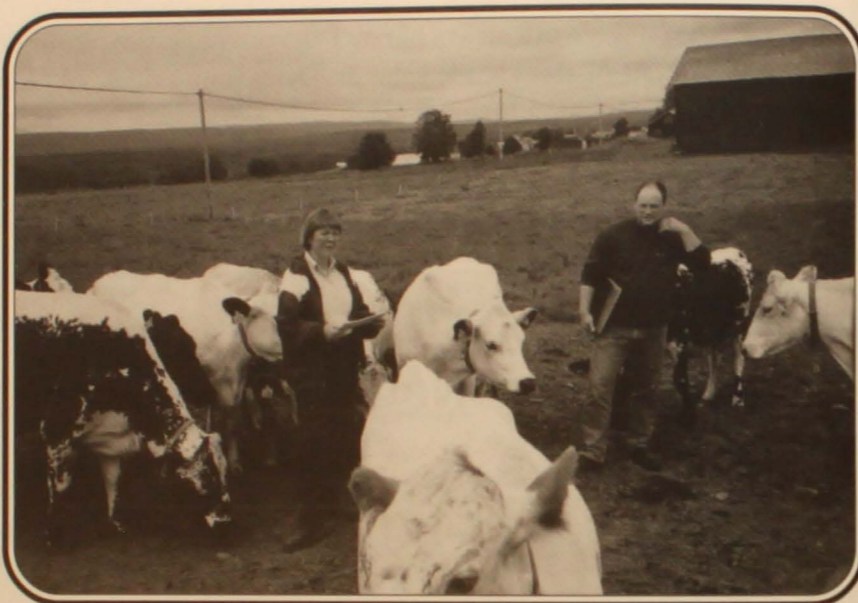
Gården är en gammal släktgård på Boels möderne sedan 1600-talet. Hon tog över gården 1981 och ladugården från äldre datum började då renoveras och anpassas till tidens krav. Det finns plats för 19 kor och dessa äro alla av fjällras eller SKB. Målsättningen är dock att få över alla djur till godkänd fjällras genom att använda rätt fjälltjurar.

Boel är avelsintresserad och seminarer själv sina djur eftersom hon jobbat som seminör mellan åren 1973-85, och hon diskuterar då och då tjurval och avelstrategi med Svensk Fjällrasavels avelsansvarige Robert Nilsson (som alla medlemmar är välkomna att ringa till då det gäller avelsfrågor).

FODERSITUATIONEN

I år har det varit ganska blött och regnigt i Jämtland, så något hö har Boel inte tagit in. Istället har det blivit mer ensilage som läggs in i tornsilon, byggd 1985, som finns på gården.

I år odlas enbart vall på de 37 ha åker som brukas. Inget korn odlas för närvarande utan Boel använder sig av färdigfoder till djuren. Korna mjölkar bra och producerar i snitt drygt 7000 kg ECM/ko och år.

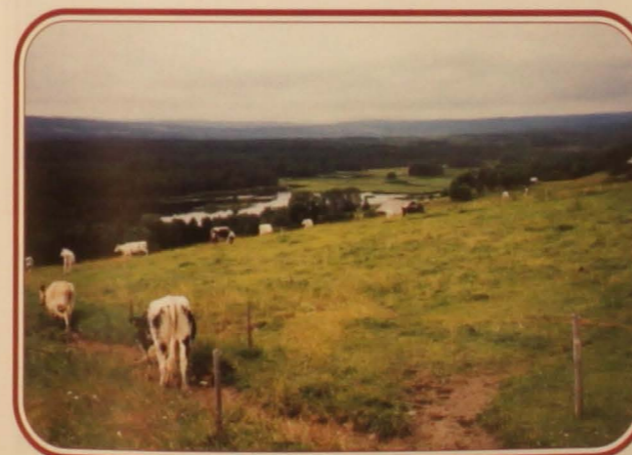
Boel Bixo i fjällkohagen med Robert Nilsson. Tillsammans berättar de om de olika kostammarna för studiebesöksdeltagarna.

Tre fjällkvigor på betet. Från vänster ser vi 108 Hanna efter 6775 Sigge, 110 Svarta efter 6777 Makro och 112 Bästa efter 6715 Lage.

Några av Mällbyns fjällkor och några av stämmodeltagarna tittar på varandra. Båda parter verkar lika intresserade. Boel och Robert syns inne i hagen demonstrerandes de olika korna. Så småningom tröttnade korna på besökarna och gav sig iväg för att beta (nedre bilden).

Betesmarkerna för korna ligger på en sluttning i mycket vacker natur. Bara några mil bort (t.h. utanför bild) ligger Åreskutan, och ytterligare en bit bort hittar vi norska gränsen.

Text & Bilder: Lennart Rosén

Restaurangen hade anställt en person enbart för att slipa alla knivarna. En dag undrade sliparen hur restaurangägaren hade råd att ha honom anställd.
- Jo, sa ägaren, det blir nämligen billigare än med mörkt kött.

(Tänk om de hade köpt kött av fjällras istället, då får man ju mörheten på köpet).

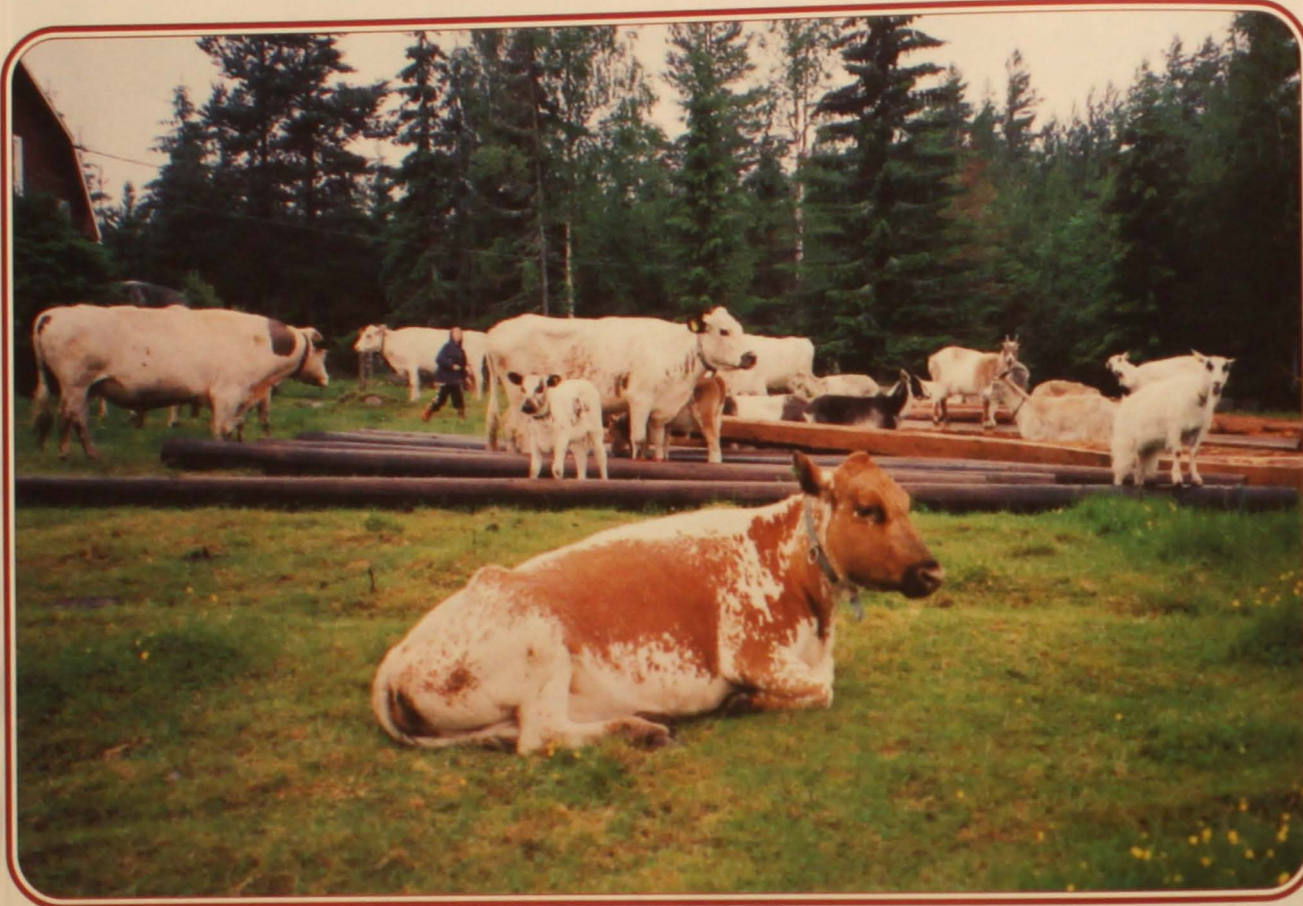
Det är dags att beställa
Svensk Fjällrasavels
almanacka för år 2000

Almanackan 2000 är klar för försäljning. Den är i formatet 2 x A4 (A3 uppviktt) och innehåller 12 fina bilder på fjällrasdjur. Alla sidor är i färg. Priset är 40:-/styck och alla intäkter går till föreningsarbetet inom Svensk Fjällrasavel.

Beställning sker enklast genom att sända 40:- för varje exemplar Du vill ha i ett kuvert eller insatt på föreningens pg-konto 833 53 62-3. Ange tydligt Ditt namn och adress.

Träff i Värmlandsskogarna bland fjällnära kor & getter

De fjällnära korna och getterna betar tillsammans i natthagen. Dagtid strövar de fritt i skogen och kan då vandra flera mil. T.v. ser vi den snälla tjuren Piraten som för tillfället har använts för att betäcka en del djur. Tove och Henry Undins fäbodställe utanför Lillskogshöjden är inte någon riktig fäbod från början, snarare ett torpställe, men den fungerar numera som en fäbod. På nästa års stämma ska vi på besök här så att fler får känna på lugnet i den stora skogen!

Den 19 juni samlades vi, en tapper skara fjällkointresserade vuxna och barn, på "fäboden" hos Tove och Henry Undin i Lillskogshöjden några mil norr om Torsby i Värmlandsskogarna.

På somrarna vistas de här några månader där lugn och ro råder tillsammans med de 6 fjällnära korna, en tjur samt ett gäng getter. Övrig tid på året tillbringar de hemma på gården Tøsseberg 4 mil söderut vid samhället Stöpafors.

Av mjölken tillverkar Tove en

Birgitta Karlsson, en av deltagarna på mötet, samt barnen Linus, Rasmus och Hampus.

himla massa goda ostar som säljs på marknader och hembygdsdagar runt om i Värmland. Nästan varje helg under sommaren är uppbookad för detta.

Tove hade (med hjälp av Henry) byggt ett helt nytt minimejeri som är godkänt av berörda myndigheter och hon har gått på ystningskurs på Rösta i Jämtland och där lärt sig den svåra konsten att göra goda ostar.

Text & Foto: Lennart Rosén

Livsmedelsproducerande djur, nyttodjur eller sällskapsdjur?

Till de livsmedelsproducerande djuren hör nötkreatur, svin (inklusive vildsvin i hägn), får, get, hjort, ren, struts, höns, kalkon, gås, anka, kanin, odlad fisk, bin samt hästar (hästar räknas som livsmedelsproducerande inom hela EU).

Till andra nyttodjur räknas hund, katt, mink och räv. Till sällskapsdjur räknas samtliga djurslag oberoende av ursprungsland.

Nu är det ju så att vissa djurraser är mer eller mindre utrotningshotade. Av dessa är följande svenska raser med på EU:s lista:

Fjällko, Rödkulla, Allmogeko (=Väneko, Ringamålako, Bohuskulla), Gutefår, Ryafår, Finullsfår, Allmogefår (=Skogsfår, Dalapålsfår, Roslagsfår), Lantrasget, Allmogegget (=Göingegget, Jämtget) och Linderödssvin.

Därutöver finns ett antal husdjursraser som det finns ett nationellt intresse av att bevara, och dessa är:

Ardenner, Nordsvensk häst, Russ, Allmogehöns (=Skånsk Blommehöna, Åsbohöna, Gotlandshöna, Ölandshöna, Hedemorahöna, Orusthöna, Bohus-Dals Svarthöna), Svensk dvärghöna, Öländsk dvärghöna, Ölandsgås, Skånegås, Svensk gul anka, Svensk blå anka, Blekingeanka, Svensk myskanka, Gotlandskanin, SLB (gamla stammar), SRB (gamla stammar), Pålfsfår, Pålfskanin och Nordiska biet.

Ett flertal av de svenska djurraserna inom de livsmedelsproducerande djurslagen har Jordbruksverket klassat som utrotningshotade på grund av att populationerna består av ett mycket litet antal individer och att inget planerat, kollektivt avelsarbete har bedrivits sedan lång tid tillbaka.

Det är de livsmedelsproducerande djurslagen som Jordbruksverket i första hand vill och kan ansvara för. Dock så ska inte fisk höras till de djurslag som man ansvarar för utan det är Fiskeriverkets ansvar. Likaså är den renpopulation som finns i landet inte att betrakta som en ursprunglig svensk ras och dessutom så finns det fortfarande så pass många renar att de inte är att betrakta som utrotningshotade i dagsläget.

Jordbruksverket har även fått förfrågningar och skrivelser om att t.ex. vissa svenska hundraser som är utrotningshotade ska komma med i det bevarandeprogram som finns för t.ex. fjällrasen, men detta har man avslagit bl.a. därför att man inte kan betrakta dessa djur som livsmedelsproducerande. Dock vill Jordbruksverket gärna ha de djur som hör till gruppen "andra nyttodjur"

under observation vilket innebär att de kommer att hålla sig underrättade om rasernas utveckling ifråga om antalet individer och om avelsintensiteten inom respektive ras.

Beträffande hundarna som anses utrotningshotade, främst av hundägarna själva, så är det följande raser:

Hundras	Antal djur 1997
Drever	1142
Gotlandsstövare	21
Hamiltonstövare	834
Schillerstövare	176
Smålandsstövare	97
Jämthund	1211
Norrbottnsspets	155
Svensk vit älghund	63
Svensk lapphund	122
Västgötaspets	185

Som synes i rutan ovan så är det jakthundar och gårds- och vallhundar som tilldrar sig bevarandeintresse. Vi som arbetar med fjällkons bevarande kan ju kanske hjälpa till att bevara även utrotningshotade hundar genom att skaffa någon av ovanstående i sådana lägen när hundinköp till gården/familjen är aktuellt. Tänk bara på att välja rätt hund till rätt ändamål så att t.ex. en utpräglad jakthund endast införskaffas om man själv jagar.

LUCKAN BEHÖVER EJ VARA STÄNGD

Då och då hör man folk säga att den övre luckan där bak på hästtransporter enligt lag ska vara stängd vid transport av djur. Nu kan vi en gång för alla slå fast att några sådana bestämmelser eller lagar finns inte och är ej heller på gång.

Huruvida luckan ska vara stängd eller inte avgör man alltså själv från gång till annan. Tyvärr ser man alltför ofta att luckan är stängd när den inte behöver vara det. Djuren mår oftast bättre av att luckan är öppen så att det blir ordentlig ventilation inne i vagnen. Dock bör man ju stänga om man fraktar större lösgående djur i vagnen där risk föreligger att de kan hoppa ut. Med sunt förnuft kommer man oftast längre än med onödiga lagar!

AKTUELLA SEMINTJURAR

Nedanstående renrasiga fjälltjurar går att beställa för insemination direkt av Din husdjursförening/seminstation. Samtliga av Svensk Fjällrasavels tjurar är de också skyldiga att ta hem när Du säger till! OBS! För att underlätta Ditt tjurval har vi markerat vilka grupper de tillhör i Gruppavels-systemet. Gruppavelsystemet beställer Du utan kostnad från Svensk Fjällrasavels expedition om Du inte redan gjort det! Detta är viktigt att följa för att undvika inavel och där får Du också information om hur man ska välja tjurar vid seminering!

1. Svensk Avels fjälltjurar:

Namn	stb.nr.	kodnr.	Far
GRUPP 1: 6718 Joar	87618	6718	175 Jo Moen

2. Svensk Fjällrasavels fjälltjurar:

Namn	stb.nr.	kodnr.	Far
161 Smille	6673	7-549	10 Smith
165 Leo	6677	7-556	10 Smith
1 Hubert	6680	7-564	6720 Jovial
156 Zonat	6681	7-543	9 Zober
181 Idear	6691	7-563	38 Desing
162 Linus	6694	7-567	10 Smith
3 Peter	6871	7-592	29 Ise
70 Rosen av Böle	20002	7-597	733 Gandi
32 Goding	20009	7-707	733 Gandi
1010 Olav	20025	7-720	9009 Sevat
232 Dillner	20036	7-726	181 Idear
GRUPP 2: 6728 Lazarus	86728	6728	72 Lager
(6742 Harg	96742	6742	729 Homeros)
6746 Hompest	96746	6746	940 Hompen
6758 Bula	96758	6758	943 Bass
6759 Bam	96759	6759	943 Bass
6787 Laro	96787	6786	6715 Lage
23 Svempa	6684	7-576	67 Ringo
37 Eemeli	6685	7-574	Kuninkaan Poika
164 Lim	6695	7-566	83 Rim
3 Dollar	6707	7-577	940 Hompen
202 Vaccin	20003	7-701	39 Dixon
30 Herman	20005	7-703	34 Lysing
1002 Manitou	20029	7-714	6715 Lage
2 Gusten	20011	7-721	158 Hink
1080 Major	20033	7-724	127 Desir
234 Sprint	20024	7-738	302 Misse
1095 Flise	20045	7-744	302 Misse
85 Loke	20046	7-746	75 Lör
2076 Svix	20048	7-745	39 Dixon
1006 Glunt	20050	7-743	6758 Bula
GRUPP 3: 6738 Mast	86738	6738	786 Maro
6748 Bör	86748	6748	743 Bisko
6753 Bistro	96753	6753	743 Bisko
145 Tessar	6679	7-542	148 Tess
21 Svartenlind	6686	7-553	701 Svarting
44 Fagerman	6688	7-571	1 Holar
41 Duvolen	6689	7-565	64 Griver
157 Lirken	6698	7-554	79 Nill
57 Hinder	6699	7-561	155 Levi
6 Snöstorm	6711	7-595	701 Svarting
178 Terrin	6714	7-598	145 Tessar
40 Pelle	20001	7-596	6748 Bör
2000 Maraton	20006	7-704	710 Agaton
208 Monogram	20026	7-702	9005 Mono
6209 Kwick	20018	7-710	705 Sol
50 Musse	20032	7-722	255 Magnet
2027 Drudden	20035	7-725	6763 Svartus
7114 Gubben	20039	7-740	27 Gunde
1102 Fagott	20044	7-739	4 Totte av Knätten

Avelsfrågor?

Hör av Dig till Svensk Fjällrasavel om Du funderar över tjurval och annat som berör avelsarbetet med Dina djur. Adresser och telefonnummer finner Du på sidan 2!

Brev från medlemmarna: TA TILLVARA BÅDE SMÅ OCH STORA PRODUCENTER

I vintras hade vi en intervju i Fjällkon, där intresserade medlemmar kunde delge oss sina synpunkter på tidning, avelsarbete osv. En hel del svar kom in, och bland dessa hämtar vi följande synpunkter (OBS! Nedanstående är medlemmarnas egna synpunkter!):

TIDNINGEN FJÄLLKON

* Det mesta är bra med tidningen. Skriv om äldre djur och deras historia. Skriv om olika djurägare och deras djur, typ gårdsbesök med foton. Vidare hur man själv tar tillvara mjölken och förädlar den. Skriv om ekologisk djurhållning och om hur Ni väljer ut semintjurarna.

* Tidningen har en bra sammansättning av artiklarna med bra uppdelning av olika artiklar. Färgbilder är ett plus. Bra att Ni tar med reportage om små och stora fjällkobesättningar, alla lyfts fram på ett trevligt sätt, mer av sådant tack!

* Dåligt med tidningen var bråket med Stig Näslund som var med i allt för många nummer. Dåligt är också att tidningen kommer ut allt för få gånger per år!

FÖRENINGENSARBETET

* Har inga större krav på styrelsen, Ni gör ett bra jobb som Ni ska vara stolta över. Försök få fram ett bra samarbete med Svensk Avel, framförallt så att vi i framtiden får hjälp att lansera vår snart enda renrasiga ko fjällkon och fjällnära kon. Jag hoppas att sammanhållningen i föreningen ska fortsätta som den är nu.

* Hoppas Ni orkar jobba lika bra och entusiastiskt även i framtiden. Se till att alltid ta tillvara både små och stora mjölkproducenters intressen.

* Redovisa i Fjällkon när Ni haft styrelsesammanträden o.dyl.

AVELSARBETET

* En modern fjälltjur ska vara 100% ren fjällras och ingen inblandning av annan ras, tack.

* Jag önskar att Ni kan påverka så att det går att snabba på att få hem beställd sperma till husdjursföreningen och inte som nu att det ska behöva ta 2-5 månader.

* Jag tycker Ni lyckats bra med att ta fram tjurar med gammal stam som har fått döttrar som lämnar bra med mjölk, så jag tycker Ni ska fortsätta i samma bana som Ni gör nu.

* Jag önskar att tjurbladen till tjurboken ska komma fortare när Ni spermasamlar tjurar på Alebäck så att vi får mer att välja bland när vi ska seminera.

DET EGNA ARBETET MED FJÄLLKOR OCH FRAMTIDEN

* Jag kommer nog att fortsätta med mjölkproduktion även i framtiden, men då i en avsevärt mycket modernare ladugård än jag nu har. Givetvis ska fjällkon ha en plats där, precis som mina låglandskor har. Har även en Telemarkskviga som jag nyligen köpt. Hur som helst så är fjällkon på vår gård starkt tryggad om jag får bestämma!

Ja, detta var några av de synpunkter som kommit in. Vi tar gärna emot fler synpunkter från Dig läsare, medlem och djurägare! Om vi tar med åsikterna i tidningen så publicerar vi ej Ditt namn, om Du inte själv vill det förstås. Ibland kan det ju kännas bra att få tycka något anonymt (dock vill vi på redaktionen veta vem Du är som skriver). Välkommen med Ditt bidrag!

När människor säger till mig: hur lyckas du göra så många saker? Så svarar jag dem ofta, utan avsikt att vara grym: Hur lyckas du göra så lite?

Det verkar som om människor har outtömliga möjligheter. De flesta människor kan göra otroliga saker om de har tilliten eller vågar ta risken. Trots det så sitter de flesta människor framför sina tv-apparater och behandlar livet som om det pågick i evighet.

FJÄLLKONAMN PÅ BOKSTAVEN L

Här fortsätter vår lilla "serie" med fjällkonamn. Denna gång har vi kommit fram till namn som börjar på bokstaven L, håll tillgodo!

Laila, Lara, Laura, Lea, Leja, Lejonros, Leva, Lehti, Levavill, Leila, Liva, Lina, Lilja, Liljebloom, Liljefin, Liljeskön, Liljeros, Liljevit, Lilla, Lillblom, Lilldriva, Lillgullan, Lillbreja, Lillstumpan, Lillstjärna, Lillfager, Lima, Linaria, Linda, Lindblom, Lindros, Linetta, Linga, Linnéa, Linnros, Lisa, Lita, Liveros, Livlin, Livkulla, Livros, Lista, Lisita, Lizinka, Lizette, Lizzi, Locka, Lovisa, Lona, Lotta, Ljunga, Lova, Ljuva, Lugna, Lunda, Lustig, Lurvaluta, Lycka, Lyckan, Lyckelin, Lyckros, Lydia, Lystra, Lyra, Lärka, Löva, Lögda, Löja, Löta, Lövkoja, Lövkranse, Lövlin, Lövros, Lövviska, Lövspara, Lövsippa, Lövsiska, Lucia, Lövsåsa.

FJÄLLKON

Säljes:

Fjälltjuren 7114 Gubben
Sv.Fj.20039 *960401.
Mycket snäll, van att hanteras.
BVD- & Leukosfri besättning.
0476-211 59
Bosse Dahlgren

Tjur till betäckning samt kvigor
Blandning äkta fjällras + fjällnära av
Klövsjöstam.
010-223 11 17, 0682-211 16
Krister Morlind

Tjur
*979227 F Smille MF Snäpp
0555-200 91 el. 070-521 27 47
Anders & Eva Sidenvall

Ko
* jan -98 F 6715 Lage
Tjur
* mars -99 F 6738 Mast
Tjur
* maj -99 F 161 Smille
2 tjurkalvar * juni-juli -99
0530-620 29
Ann-Britt Edvardsson

Dr. kviga
kalvar dec -99 (ins med 6742 Harg).
F 6776 Lippo
0620-321 43
Ann-Sofie Sångberg

Tjur
2 år gammal, till avel.
0380-430 64
Jan-Erik Spånberg

Kviga
* 990106
0479-220 68
Sigbritt Holmberg

Tjur
* april -97. Klövsjöstam.
0643-500 41
Henrik Olsson

3 högdräktiga kvigor
3 obet. kvigor
0250-550344
Lars-Erik Björkqvist

Tjur
*971024 F 40 Pelle MF 6715 Lage
Tjur
*990722 F 40 Pelle MF 6768 Deger
0565-911 32
Toni Björnberg

Dräktiga kvigor
Obet. kvigor
Tjurar till bet. 1-2 år
Även någon hushållsko
0250-427 69, 010-686 88 84
Karl- Gustav Hedling

5 st kvigor
5 mån - 1* år. BVD- & leukosfri bes.
Med i kokkontroll.
021-711 82
Lena Erstadus Persson

Säljes:

6 kvigor
Nr 77: *970724 F Sigge MF Risto
Ins. 21/7 med Loke. Bidragsberättigad

Nr 79: *980322 F Sigge MF Harg
Nr 88: *990122 F Peter MF Joar
Bidragsberättigad

Nr 90: *990322 F Snöstorm
MF Risto. Bidragsberättigad.

Nr 97: *990801 F Snöstorm
MF Karess

2 tjurkalvar
Nr 95: *990628 F Vaccin MF Joar

Nr 96: *990707 F Vaccin MF
Snabbe

BVD- & leukosfri bes. Med i kokkontroll. Krav-godkänd.
0430-311 18
Evy & Lars Schale

1 amko
+ 1 kviga *980315 F Delta
0381-230 37
Gösta Johansson

Fjällkviga
Född 21/11 -97
F 6776 Lippo MF 943 Bass
Beräknas kalva 14/12 -99
BVD- & Leukosfri. Bra härstamning.
0940-559 52, 070-312 29 36
Inger Hamberg

2 kvigor
Överkorsningar, 1 resp. 1 1/2 år,
samt 1 fjällkviga 1 år.
0224-303 75
Birgitta Åberg

Köpes:

Kviga
1-6 månader
0430-405 30
Anna Persson

Äldre ko
till hushållsko, lämplig för
handmjölkning
0515-407 57
Maria Andersson

Ca 5 st kvigor
1-6 månader
0560-106 58
Lena Persson

Ca 5 st dräktiga kvigor
även någon yngre kviga
070-216 05 10
Ola Johansson

Kvigor
BVD- & leukosfria.
0280-323 41
Carina Andersson

26

Köpes:

Ca 10 djur
kvigor och kor
0321-331 10
Gunilla & Ingvar Idestrom

2-3 kvigkalvar
1-6 månader
0583-77 07 19
Sören Lilja

2 kor el. dr. kvigor
0301-423 26
Åke Fäldt

2 kvigkalvar
1 tjur ca 1,5 år (till bet.)
0140-413 32
Sune Blad

Dräktig kviga,
ko eller något yngre djur
019-28 02 62
Helen Fröborg

4 kvigkalvar
ca 2 månader gamla
0691-221 18
Stig Persson

5 kvigkalvar
över 6 månader
0642-202 54
Björn Larsen

Tjur till betäckning
ca 1 år, ej för blek, gärna rödsidig
0565-911 32
Toni Björnberg

Tjur till avel
ca 1,5 år, ej för låg, mjölkstam, gott
lynne
019-28 50 60
Linnéa Bohman

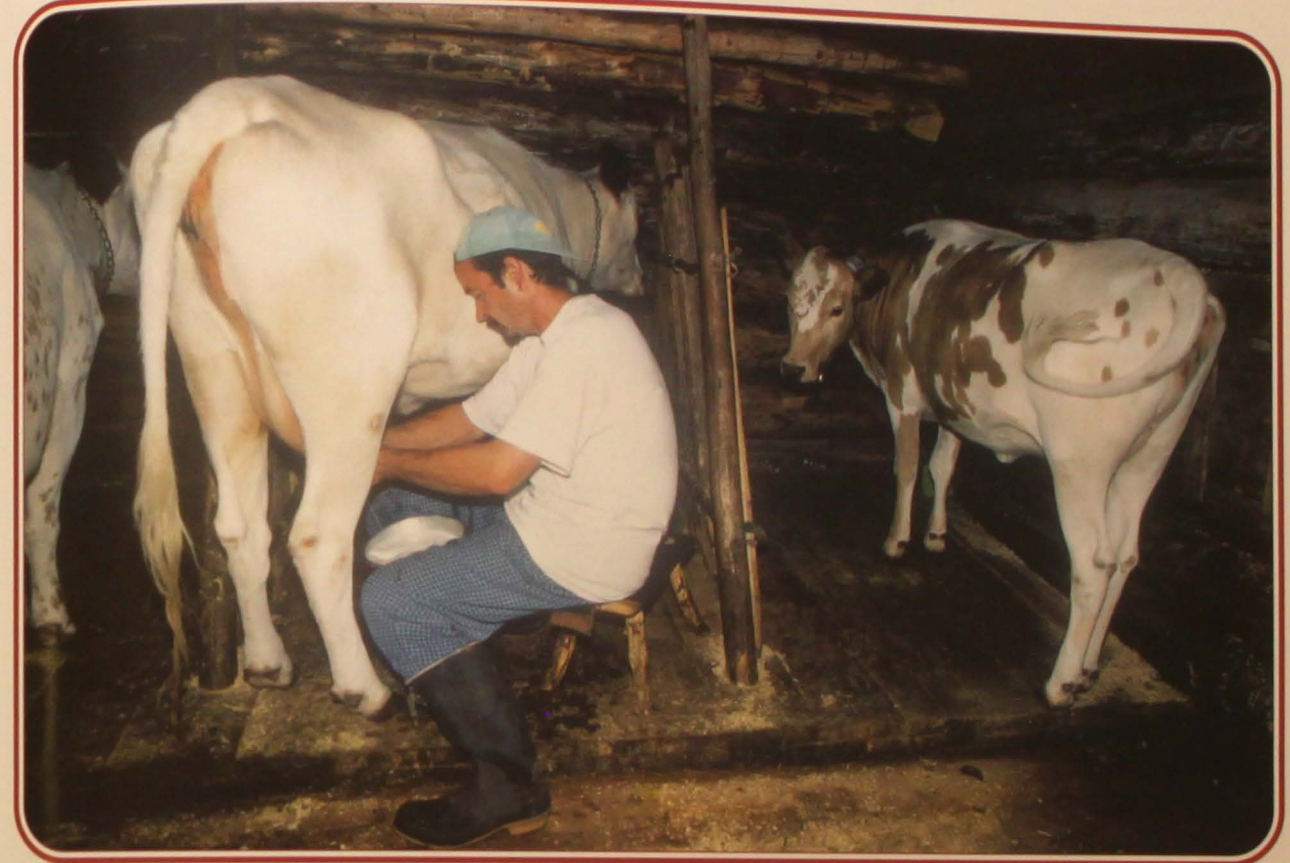
2 kvigkalvar
1-6 månader
0370-69 60 07
Monica Johansson

INFO FRÅN LIVDJURS- FÖRMEDELAREN

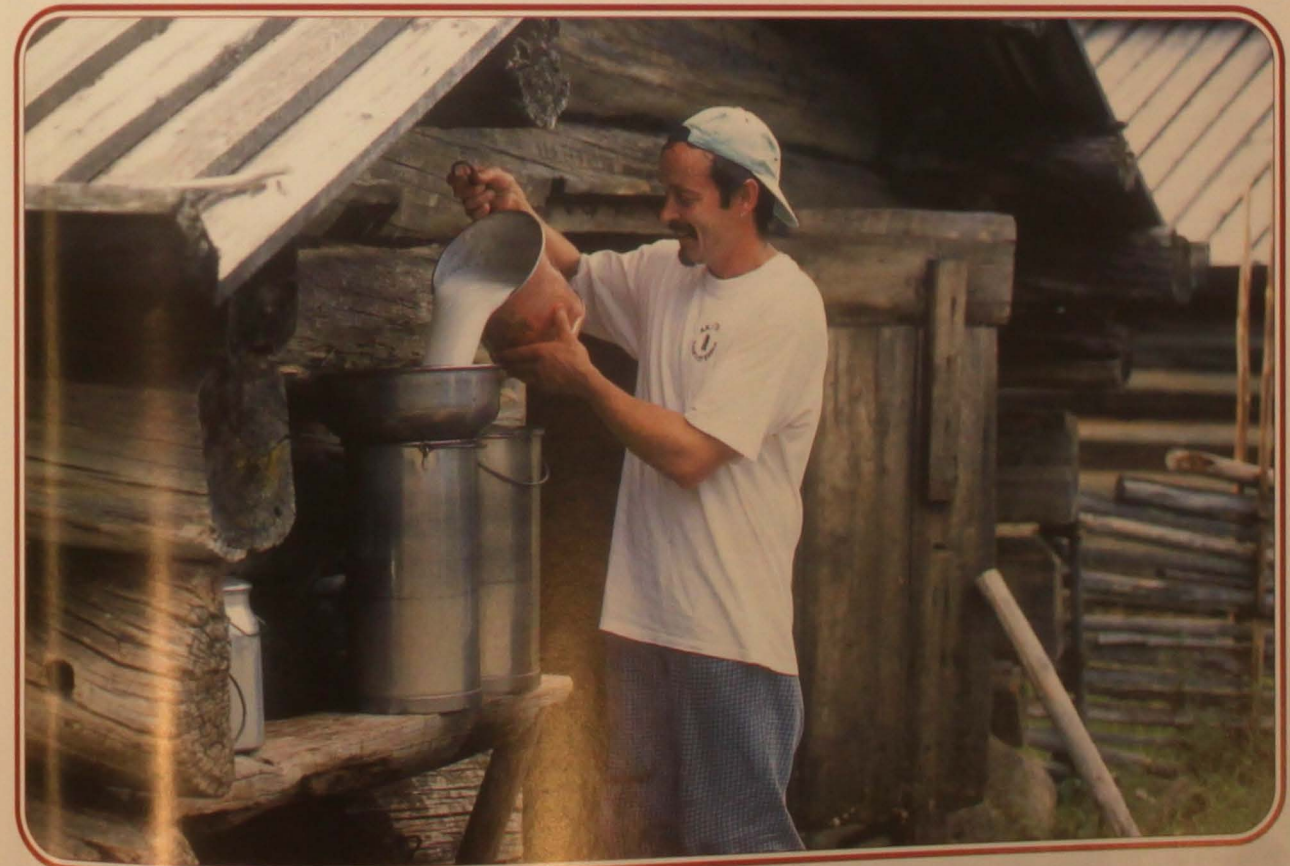
Vi uppmanar alla som ska sälja men
inte har någon köpare att kontakta oss
så att inga djur går till slakt i onödan.
Ni når mig, Joachim Gustavsson,
på tel/fax 0142-250 42.

Nästa **FJÄLLKON**
kommer i december 1999.
Annonser till den tidningen ska
vara redaktionen eller livdjurs-
förmedlaren tillhanda
snarast möjligt och senast
den **25 oktober!**

FJÄLLKON

Alf Sjödén mjölkar sina fjällkor för hand.....
Foto: Lars-Olof Hallberg/N

.....och sedan ska mjölken silas.
Foto: Lars-Olof Hallberg/N

27

FJÄLLKON

B-POST - Föreningsbrev Porto Betalt

Avs: Svensk Fjällrasavel
Larstorp, 590 33 Borensberg

KUNGLIGA BIBLIOTEKET
BOX 5039

102 41 STOCKHOLM

Bilder från stämman -99.....

Lena, Eva, Märten, Mari, Karl-Gustav, Lotta och Joachim var några av alla glada stämmedeltagare.

Foto: Lennart Rosén

Hampus & Linus tog en ridtur på en Telemarks-ko på Karl-Gustav Hedlings fåbod Grunuberg.

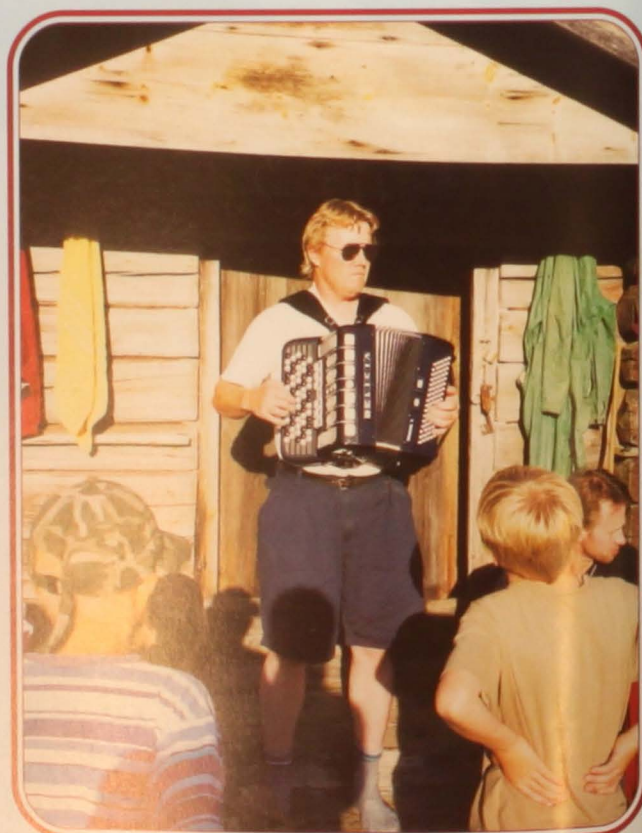
Foto: Lennart Rosén

Tidig morgon i kohagen bland sinkor och ungdjur på Grunubergs fåbod, Orsa

Foto: Lennart Rosén

Några kalvar
tilldrar sig
intresset av
en blivande (?)
fjällkobonde.
Foto: Lennart Rosén

Ronny Olsson spelar för barnen på bussresan/stämman.

Foto: Lennart Rosén